ZUIDWEST
VMBO-B • VMBO-K

SWV VO 30 06
Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs
Brabant Noordoost

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL SCHOOLJAAR 2020-2021

HET HOOGHUIS, LOCATIE ZUIDWEST

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave **1**

1 Inleiding **3**

1.1 Wat is een schoolondersteuningsprofiel? *3*

1.2 Leeswijzer *3*

1.3 Achtergrondinformatie *3*

2. De ondersteuningsstructuur in de regio **4**

2.1 Basisondersteuning *4*
Regulier onderwijsproces 5
Trajectvoorziening 5

2.2 Extra ondersteuning *5*
Koersklas 5
Voortgezet speciaal onderwijs (VSO) 6
Past 6
Ondersteuning op maat 6

2.3 Samenwerking met ouders *7*

2.4 Samenwerking met andere partijen *8*
Schoolsupport 8
Jeugdhulp 8
Andere externe partijen 8

3. De ondersteuningsstructuur van de school **9**

3.1 Algemene informatie over de organisatie van begeleiding en ondersteuning *9*
Ondersteuningsstructuur in de school 9
De Trajectvoorziening 11
Het zorgadviesteam (ZAT) 11
Samenwerking met ouders en jongere 11
Contactpersonen 12
Beschikbare protocollen 12

3.2 Basisondersteuning *13*
Basisondersteuning voor een specifieke doelgroep: de Internationale Schakelklas (ISK) 16

3.3 Extra ondersteuning *17*
Extra ondersteuning binnen een reguliere VO-school: Koersklas 17
Extra ondersteuning binnen een reguliere VO-school: Kentalis 17
Extra ondersteuning op een andere locatie 17

3.4 Ontwikkelambities *18*
Regulier onderwijsproces 18
Trajectvoorziening 20
Koersklassen 22
PAST 23
Doorstroom vso 23
Kwaliteitszorg 23

Begrippenlijst **24**

Bijlage(n) **25**

Bijlage 1 - Arrangement Schoolsupport 2020-2021 *25*

Bijlage 2 - Het synergiemodel toegepast binnen ZuidWest: De Trajectvoorziening *31*

Bijlage 3 - Protocol Dyslexie en dyscalculie *38*

Bijlage 4 – Protocol Medisch Handelen en Handelen bij Ziekte *50*

Bijlage 5 - Verzuimpreventie *55*

Bijlage 6 - Internationale schakelklas *56*

Bijlage 7 - Het synergiemodel toegepast binnen ZuidWest: de Koersklassen *58*

Bijlage 8 - Ondersteuning door Kentalis *66*

1 INLEIDING

Iedere jongere succesvol op school. Dat is waar alle middelbare scholen in de regio Brabant Noordoost werk van maken. De scholen in de gemeenten Oss, Uden, Meierijstad[1], Bernheze en Landerd werken samen in een samenwerkingsverband passend onderwijs. Het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 (SWV VO 30 06) bestaat uit scholen voor voortgezet onderwijs (VO) en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO).

1.1 Wat is een schoolondersteuningsprofiel?

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (afgekort: SOP), dat door alle scholen in de regio opgesteld wordt. Doel van het schoolondersteuningsprofiel is om ouders[2], jongeren en andere geïnteresseerden inzicht te geven in de begeleiding en ondersteuning die geboden wordt binnen de school. Het SOP wordt elk schooljaar vernieuwd, zodat nieuwe ontwikkelingen erin verwerkt kunnen worden. Naast een beschrijving van de manier waarop passend onderwijs in de school wordt vormgegeven, staan in het SOP ook de ontwikkelambities van de school. Passend onderwijs kan namelijk altijd beter. Binnen het samenwerkingsverband wordt op basis van de schoolondersteuningsprofielen gekeken of we samen voor alle leerlingen een passend aanbod hebben.

Dit SOP is een concept voor schooljaar 2020-2021. Kwantitatieve data m.b.t. de ondersteuning van dit schooljaar zijn namelijk pas na de zomer beschikbaar. Aan de hand van de analyse van deze data zal in samenhang met dit concept opnieuw een evaluatie plaatsvinden en ontwikkeldoelen mogelijk toegevoegd, bijgesteld en/of genuanceerd worden. Dit zal leiden tot een definitieve verzie van het SOP dat in november beschikbaar zal zijn.

1.2 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk (2) staat een korte samenvatting van de mogelijkheden voor passend onderwijs in het samenwerkingsverband. Vervolgens staat er hoe wij daar binnen onze school invulling aan geven. In hoofdstuk 3 staat een beschrijving van de basisondersteuning: de ondersteuning die *alle* scholen voor voortgezet onderwijs in de regio bieden. In hoofdstuk 4 wordt in het kort uitgelegd welke mogelijkheden voor *extra* ondersteuning er zijn en hoe wij daarvoor samenwerken met andere scholen. Tot slot is een aantal bijlagen toegevoegd waar in de tekst en de inhoudsopgave naar verwezen wordt.

1.3 Achtergrondinformatie

Algemene informatie over de school is te vinden in de schoolgids en in het schoolplan. Deze zijn te vinden op onze website: www.hethooghuis.nl.

[1] De scholen in de kernen Veghel en Sint-Oedenrode vallen binnen Samenwerkingsverband VO 30 06. De kern Schijndel is een uitzondering binnen Meierijstad en is aangesloten bij SWV VO De Meierij.
[2] In verband met de leesbaarheid van is ervoor gekozen de term *ouders* te gebruiken als *ouders/verzorgers* bedoeld wordt.

Meer informatie over het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 (SWV VO 30 06) kunt u vinden op www.swvvo3006.nl. U vindt daar onder andere aanvullende informatie over de ondersteuningsmogelijkheden in de regio en de afspraken die scholen daarover met elkaar hebben gemaakt.

2. DE ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR IN DE REGIO

In dit hoofdstuk staat beschreven hoe de ondersteuningsstructuur in Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 (SWV VO 30 06) eruit ziet. Het is een samenvatting van de afspraken die tussen de scholen gemaakt zijn voor de periode 2018-2022.

Binnen passend onderwijs hebben scholen *zorgplicht*. Dat betekent dat zij er verantwoordelijk voor zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een passende onderwijsplek te bieden. Als het kan op de eigen school en anders op een passende andere plek. Daarvoor werken reguliere scholen en scholen voor speciaal onderwijs samen binnen het samenwerkingsverband. Er zijn verschillende ondersteuningsmogelijkheden. Hieronder leest u wat elke vorm van ondersteuning inhoudt. Het is de moeite waard om ook deze video te bekijken. Hierin wordt kort weergegeven hoe welke ondersteuningsmogelijkheden er binnen SWV VO 30 06 zijn.

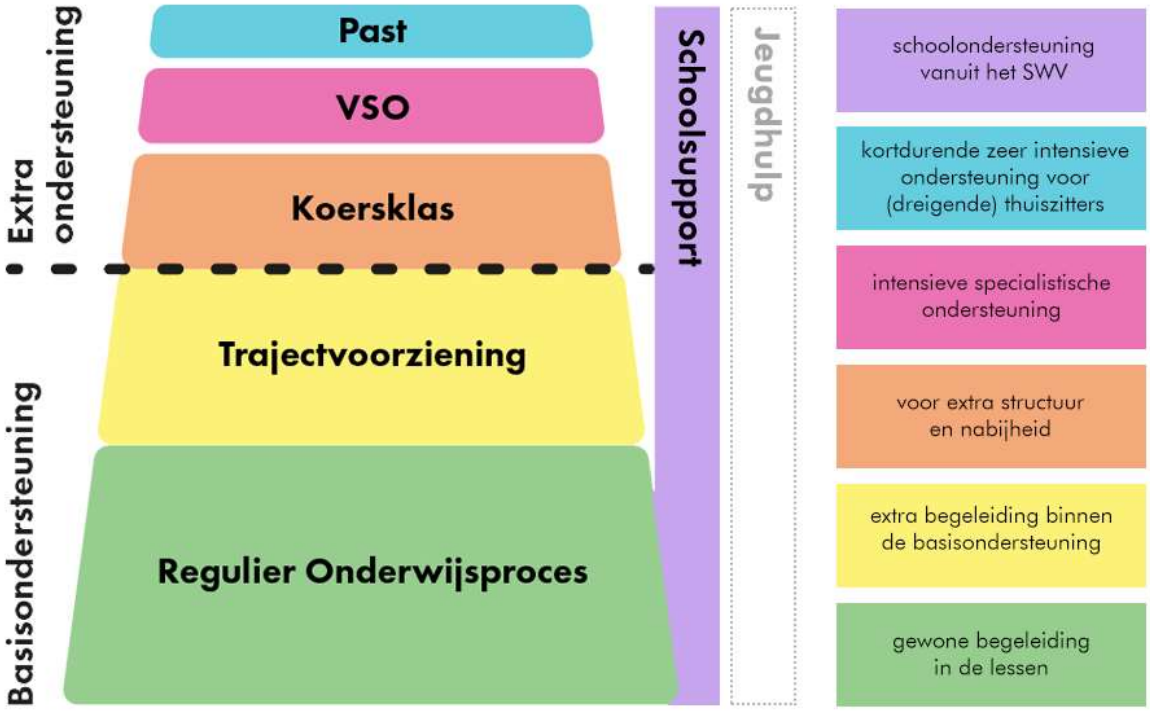

2.1 Basisondersteuning

Basisondersteuning kent twee ondersteuningsniveaus:

- regulier onderwijsproces
- en trajectvoorziening.

Ze worden allebei aangeboden op elke reguliere VO-school. Binnen het samenwerkingsverband vinden we het belangrijk dat de begeleiding die geboden wordt goed past bij het onderwijs op de betreffende school. Daarom kunnen de vorm en het aanbod per school verschillen.

Regulier onderwijsproces

Dit is het onderwijsprogramma dat alle leerlingen volgen op een reguliere school voor voortgezet onderwijs. Jongeren nemen deel aan de lessen en andere schoolactiviteiten en krijgen daarbij begeleiding van hun vakdocenten en hun mentor.

Trajectvoorziening

De trajectvoorziening is er voor jongeren die naast het reguliere lesprogramma tijdelijk meer begeleiding nodig hebben om goed mee te kunnen komen op school. Het is een steun(tje) in de rug. Dat kan bijvoorbeeld nodig zijn bij leerproblemen, sociaal-emotionele problemen, gedragsproblemen of lichamelijke beperkingen. Elke school heeft zo'n trajectvoorziening. Hoe de begeleiding eruitziet en hoe lang die duurt, hangt af van wat een leerling nodig heeft. Het traject is altijd op maat. Jongeren doen tijdens het traject zoveel mogelijk mee met het reguliere lesprogramma. De ondersteuning wordt verzorgd door begeleiders *in* de school. Vanuit de trajectvoorziening is er ook begeleiding mogelijk voor docenten en ondersteunend personeel, zodat zij de jongeren beter kunnen helpen. Soms kan een begeleidingstraject ook tijdelijk (maximaal drie maanden) plaatsvinden op een andere school. Dit kan nodig zijn om te kijken of een leerling wel op de juiste plek zit (door middel van observatie) of als het goed is voor een leerling om tijdelijk afstand te nemen van de eigen middelbare school (time-out).

2.2 Extra ondersteuning

Soms is de basisondersteuning (regulier onderwijsproces en trajectvoorziening) niet voldoende voor een jongere om goed mee te kunnen komen op school. Dan heeft de leerling extra ondersteuning nodig. Binnen een aantal scholen voor voortgezet onderwijs zijn koersklassen aanwezig. Daarnaast zijn er scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) en is er de mogelijkheid voor een Past-arrangement. Deze staan hieronder toegelicht.

Koersklas

Voor jongeren die extra structuur, nabijheid en veiligheid nodig hebben op school, is er de koersklas. Dat is een kleinere klas op een reguliere VO-school waarin er extra aandacht wordt gegeven aan de didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling. Gespecialiseerde docenten verzorgen en/of ondersteunen het onderwijs. De doelen en de verwachte door- of uitstroom van de jongere worden vastgelegd in een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP).

De scholen in het samenwerkingsverband spreken met elkaar af op welke locaties er koersklassen zijn. Ze streven daarbij naar een goede verdeling over de regio, zodat jongeren zo dicht mogelijk bij huis naar school kunnen gaan.

Als de school van inschrijving vermoedt dat een jongere gebaat is bij plaatsing in een koersklas, dan zal deze school daarvoor een aanvraag indienen bij het samenwerkingsverband. Ouders kunnen hun

kind niet zelf aanmelden voor een koersklas. Als ouders verwachten dat hun kind deze extra ondersteuning nodig heeft, kunnen ze dit op school wel benoemen.

Voortgezet speciaal onderwijs (VSO)

Soms is een jongere aangewezen op een specialistische school om zich verder te kunnen ontwikkelen. De trajectvoorziening en de koersklas bieden dan niet voldoende ondersteuning aan hen. Voor deze jongeren is er het voortgezet speciaal onderwijs (VSO).

Het VSO is bedoeld voor jongeren die in hun ontwikkeling belemmerd worden door een combinatie van problemen, zoals ernstige gedragsproblemen, psychiatrische problemen, een verstandelijke beperking en/of een fysieke beperking. Op het VSO krijgen deze jongeren intensieve en specialistische ondersteuning bij het leren, bij hun sociaal-emotionele ontwikkeling en/of het reguleren van hun gedrag. Docenten die hier speciale kennis en vaardigheden voor hebben, verzorgen het onderwijs. Waar mogelijk wordt er toegewerkt naar een overstap naar een reguliere VO-school (koersklas of regulier onderwijsprogramma).

Past

Als een jongere tijdelijk niet op een reguliere VO-school kan zijn, dreigt thuis te komen zitten of al thuis zit, dan kan een Past-arrangement mogelijk helpen. Past staat voor een ‘passende andere stap’. Een Past-arrangement bestaat uit kortdurende, zeer intensieve ondersteuning op maat. Past wordt alleen ingezet als er perspectief is op terugkeer naar een reguliere middelbare school. De school van de jongere doet een aanvraag voor een Past-arrangement bij het samenwerkingsverband. De uitvoerders van het Past-arrangement maken in afstemming met alle betrokkenen een plan gemaakt voor geleidelijke opbouw van het lesprogramma en terugkeer naar het reguliere onderwijs. De jongere blijft ingeschreven staan op de reguliere VO-school. Deze school blijft nauw betrokken bij het traject en is verantwoordelijk voor de inhoudelijke uitvoering van het onderwijsprogramma, zoals het lesmateriaal.

Ondersteuning op maat

De scholen binnen het samenwerkingsverband hebben als doel al hun leerlingen passende ondersteuning te bieden. Omdat er veel mogelijkheden en verschillende niveaus van ondersteuning zijn, wordt er altijd gekeken naar wat een leerling nodig heeft om goed mee te kunnen komen op school. We willen graag dat leerlingen succesvol zijn. Daarom streven we ernaar de juiste ondersteuning op tijd aan te bieden en daarbij te gaan van intensieve naar minder intensieve begeleiding. Er wordt steeds zorgvuldig gekeken welk (onderwijs)arrangement passend is voor een leerling.

Ouders melden hun kind aan bij de school van hun voorkeur. Als ze vermoeden dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft dan is het belangrijk dat ze dat bij de aanmelding duidelijk aangeven. De school moet in verband met de zorgplicht vervolgens een zo passend mogelijk aanbod doen op de eigen school, een andere reguliere school of een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Door de scholen in het samenwerkingsverband wordt gekeken of de jongere voldoende heeft aan ondersteuning vanuit de *basisondersteuning* (regulier onderwijsproces en trajectvoorziening). Als dat niet toereikend is, dan kan *extra ondersteuning* ingezet worden in de vorm van koersklassen, VSO of Past. Het samenwerkingsverband beoordeelt de aanvragen voor extra ondersteuning. Als het

samenwerkingsverband het eens is met de aanvraag van de school dan geven ze een arrangement (koersklas of Past) of toelaatbaarheidsverklaring (VSO) af, waarmee de jongere gebruik kan maken van deze vorm van extra ondersteuning.

2.3 Samenwerking met ouders

Een belangrijk aspect bij het realiseren van schoolsucces is ouderbetrokkenheid. Binnen passend onderwijs spelen ouders dan ook een belangrijke rol. Uitgangspunt in de communicatie met ouders is dat de rol van ouders en de school bij opvoeden en onderwijs gelijkwaardig is, maar niet gelijk. Communicatie tussen school en ouders vindt vanuit deze grondhouding plaats. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Scholen zijn primair verantwoordelijk voor het onderwijs.

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)
Ouders en jongeren worden uiteraard betrokken bij de uitvoering van de gekozen ondersteuningsvorm. Afhankelijk van het ondersteuningsniveau kan er een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld worden. Een OPP is wettelijk niet verplicht in de trajectvoorziening, omdat het valt binnen de basisondersteuning. Voor jongeren die geplaatst worden in een koersklas, binnen het VSO, bij Past en in het praktijkonderwijs (PrO), moet er wel een OPP worden opgesteld. Het OPP wordt minimaal jaarlijks geëvalueerd met ouders (en jongere), en waar nodig bijgesteld.
In het OPP moet wettelijk gezien minimaal het volgende vastgelegd worden:

1. De te verwachten uitstroombestemming;
2. De onderbouwing van deze bestemming met belemmerende en bevorderende factoren;
3. Een beschrijving van de te bieden ondersteuning en begeleiding en, indien aan de orde, de afwijkingen van het reguliere onderwijsprogramma (niet verplicht voor VSO en PrO).

Deel 1 en 2 vormen samen het uitstroomperspectief, deel 3 heet het handelingsdeel van het OPP. In het handelingsdeel staan specifieke, persoonlijke aanpassingen van het programma voor de leerling, dan wel aanvullende begeleiding.
In de wetgeving rondom passend onderwijs zijn de rechten van ouders verschillend voor het uitstroomperspectief en het handelingsdeel van het OPP. Over beiden zijn scholen verplicht om op overeenstemming gericht overleg te voeren met ouders. In SWV VO 30 06 wordt het bovendien belangrijk gevonden om ook de jongere zelf te betrekken bij het plan. Voor het handelingsdeel *moet* instemming gevraagd worden aan ouders[3]. Het uitstroomperspectief wordt vastgesteld door de school na overleg, maar instemming van ouders is niet vereist. In de paragrafen over basisondersteuning en extra ondersteuning beschrijven we hoe we hier binnen onze school uitvoering aan geven.

Medezeggenschapsraad en ondersteuningsplanraad
Ouders hebben daarnaast via de medezeggenschapsraad (MR) adviesbevoegdheid op het schoolondersteuningsprofiel van de school, waarin de ondersteuningvormen binnen de school beschreven staan. De MR heeft instemmingsbevoegdheid op het schoolplan, waarin het reguliere

[3] Of de leerling als deze 16 jaar of ouder is. Tussen 12 en 16 jaar wordt de leerling waar mogelijk betrokken.

onderwijsproces beschreven staat. Daarnaast zijn ouders en leerlingen vertegenwoordigd in de ondersteuningsplanraad (OPR): het medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband.

2.4 Samenwerking met andere partijen

In de afbeelding aan het begin van dit hoofdstuk is te zien dat er twee kolommen naast de piramide staan: *Schoolsupport* en *Jeugdhulp*. Scholen kunnen passend onderwijs niet alleen uitvoeren. Uiteraard wordt er samengewerkt met ouders en jongere. Daarnaast wordt er ook samengewerkt met Schoolsupport en waar nodig met organisaties voor jeugdhulp.

Schoolsupport

Schoolsupport is een team van deskundigen op het gebied van passend onderwijs en is onderdeel van het samenwerkingsverband. De schoolondersteuners van Schoolsupport begeleiden de scholen bij de uitvoering en doorontwikkeling van passend onderwijs. De schoolondersteuners hebben verschillende deskundigheidsgebieden:

- gedrag en leren,
- complexe problematiek,
- nieuwkomers,
- psychiatrische problematiek (Zuiderbos College)
- fysiek-medische problematiek (Mytylschool Gabriël)

De medewerkers van Schoolsupport ondersteunen de scholen onder andere door bij te dragen aan de professionalisering van docenten en begeleiders in de school en door advies te geven bij bepaalde problematiek.

Jeugdhulp

Ook de samenwerking met thuis is van groot belang. Als er in de thuissituatie begeleiding nodig is, werken scholen nauw samen met jeugdhulpverlening om ervoor te zorgen dat op school en thuis aan dezelfde doelen wordt gewerkt. Elke school heeft een aansluitfunctionaris van het Basisteam Jeugd en Gezin (BJG). Medewerkers van het BJG kunnen kortdurend zelf begeleiding bieden aan jongeren en gezinnen. Daarnaast hebben zij vanuit de gemeenten de bevoegdheid gekregen om, net als de huisarts, door te kunnen verwijzen naar meer specialistische vormen van jeugdhulpverlening, bijvoorbeeld bij de GGZ. Inzet van en verwijzing door het BJG gebeurt uiteraard alleen met toestemming van ouders en betrokkenheid van de jongere.

Andere externe partijen

Tot slot zijn er nog enkele andere partijen waarmee scholen intensief samenwerken om ervoor te zorgen dat iedere jongere naar school kan en gaat: GGD, leerplichtambtenaren (Regionaal Bureau Leerplicht Brabant Noordoost), gemeenten, scholen voor primair onderwijs en scholen voor vervolgonderwijs. Voor ondersteuning aan leerlingen met een visuele beperking, een auditieve beperking, een communicatieve beperking, of epilepsie kan tevens de hulp ingeroepen worden van begeleiders vanuit specialistische onderwijsvoorzieningen op deze thema's. Meer informatie daarover is te vinden op de website van het samenwerkingsverband (www.swvvo3006.nl).

3. DE ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR VAN DE SCHOOL

In het vorige hoofdstuk is uitgelegd wat de afspraken in het samenwerkingsverband zijn over passend onderwijs. In dit hoofdstuk leggen wij uit hoe we daar binnen onze school uitvoering aan geven. Dit hoofdstuk begint met algemene informatie over de organisatie van begeleiding en ondersteuning. Daarna wordt ingegaan op de inhoud van de basisondersteuning. En vervolgens wordt uitgelegd hoe wij te werk gaan als we vermoeden dat een jongere extra ondersteuning nodig heeft. Tot slot wordt stilgestaan bij de ontwikkelambities van de school op het gebied van passend onderwijs.

3.1 Algemene informatie over de organisatie van begeleiding en ondersteuning

Ondersteuningsstructuur in de school

Locatie ZuidWest is één school, gehuisvest in twee gebouwen. De docenten kunnen werkzaam zijn in beide gebouwen en ook leerlingen zijn plaatsbaar in beide gebouwen. ZuidWest leidt kinderen op voor een examen in een van de acht profielen op Basis- dan wel Kaderniveau. Ons gehele onderwijsaanbod en alles wat daarbij hoort is voor alle leerlingen van ZuidWest gelijk.
Als het gaat over onze drie hoofdtaken (zie schoolgids); socialisatie, kwalificatie en vorming, kan het gebeuren dat een kind gedurende kortere of langere tijd niet tot bloei komt. Het lukt bijv. even niet in de groep medeleerlingen of in de relatie met docenten, schoolprestaties blijven achter en/of een kind ondervindt moeilijkheden in zijn of haar persoonlijke ontwikkeling. Op dat moment zal een mentor samen met het docententeam, eventueel de Trajectvoorziening, en vooral ouders op zoek gaan naar het waarom van deze stagnatie, om vervolgens samen stappen te zetten naar een oplossing. Wat is er nodig om ervoor te zorgen dat een kind weer verder kan?
Ouders zijn hierin een belangrijke partner, zij kennen hun kind het beste. Vandaar dat de missie van ZuidWest, ‘ Samen Leren en Werken aan een Kansrijke Toekomst’, ook naadloos geplakt kan worden op onze visie op ondersteuning:

Samen Ouders en vanzelfsprekend de leerling zelf zijn belangrijke partners bij het bieden van (extra) ondersteuning aan een kind. Zonder afstemming met en medewerking van ouders en leerling is het moeilijk, zo niet onmogelijk, om gestelde doelen te bereiken. Wij gaan er vanuit dat wij samen met ouders het belang van een goede ontwikkeling van een kind delen en dat ouders en wij daarom blijvend een constructieve afstemming en samenwerking nastreven.

Leren We gaan uit van het ontwikkelingsproces van elke leerling afzonderlijk: zijn/haar ontwikkeling op het gebied van kennis, vaardigheden en persoonlijkheid is leidend voor wat een kind vraagt aan onderwijs en zorg. Wat ouders en wij geleerd hebben over wat een kind juist heel goed kan en wat het aan onderwijszorgbehoeften heeft zijn de uitgangspunten bij het bieden van (extra) ondersteuning.

Werken (Extra) Ondersteuning vraagt (extra) inzet van alle partijen, zowel leerling, ouders als school. Wij gaan er vanuit dat een ieder bereid is deze inzet op gelijkwaardige basis te leveren.

Kansrijk Wij streven bij het bieden van (extra) ondersteuning naar het stellen van kansrijke doelen en handelingen, afgestemd op de context waarin iedere partij zich bevindt. Alleen dan kunnen succeservaringen worden opgedaan en kunnen we open en transparant op onze

mogelijkheden en beperkingen inspelen. Onze docenten realiseren zich dat zij er in hun handelen toe doen en dat zij binnen de school een cruciale rol spelen in de positieve ontwikkeling van een kind.

Toekomst De (extra) ondersteuning is toekomstgericht. Samen met ouders en leerling wordt het perspectief van een leerling besproken. Wat schatten we in dat mogelijk is voor dit kind en waar willen we op de langere termijn naar streven? Dit perspectief geeft richting aan de samenwerking tussen leerling, ouders en school en kaders aan de op te stellen doelen en in te zetten handelingen. Wij gaan hierbij planmatig en systematisch te werk.

We streven ernaar dat zo veel mogelijk kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften mee kunnen doen in het regulier onderwijs. Hiermee willen wij recht doen aan verschillen en kinderen ondersteunen in hun ontwikkeling tot volwaardige en succesvolle deelnemers aan de maatschappij. In wat andere bewoordingen sluit deze visie aan bij wat Passend Onderwijs van ons vraagt, nl. vanuit een ontwikkelperspectief kijken naar mogelijkheden en onderwijsbehoeften, zoeken naar maatwerk en streven naar het behouden van een plek binnen het regulier onderwijs waarbij het klassenverband en klassikale werkvormen de basis van het onderwijs vormen.
Juist het maatwerk maakt dat het niet altijd op voorhand mogelijk is aan te geven wanneer een kind baat heeft bij extra ondersteuning buiten de reguliere onderwijssetting, of wanneer een kind zelfs gebaat is bij een andersoortige meer passende onderwijssetting. De geschatte duur, intensiteit, inhoud en gevraagde deskundigheid van de benodigde ondersteuning zijn hierbij voorbeelden van relevante factoren als ook de context waarbinnen leerling, ouders en school functioneren. Binnen de Trajectvoorziening zal op basis van deze factoren en in het licht van bovenstaande visie een zorgvuldige afweging gemaakt worden en indien nodig extra ondersteuning worden ingezet.
Het schema hieronder geeft aan hoe zo'n traject vanaf de mentor verder verloopt.

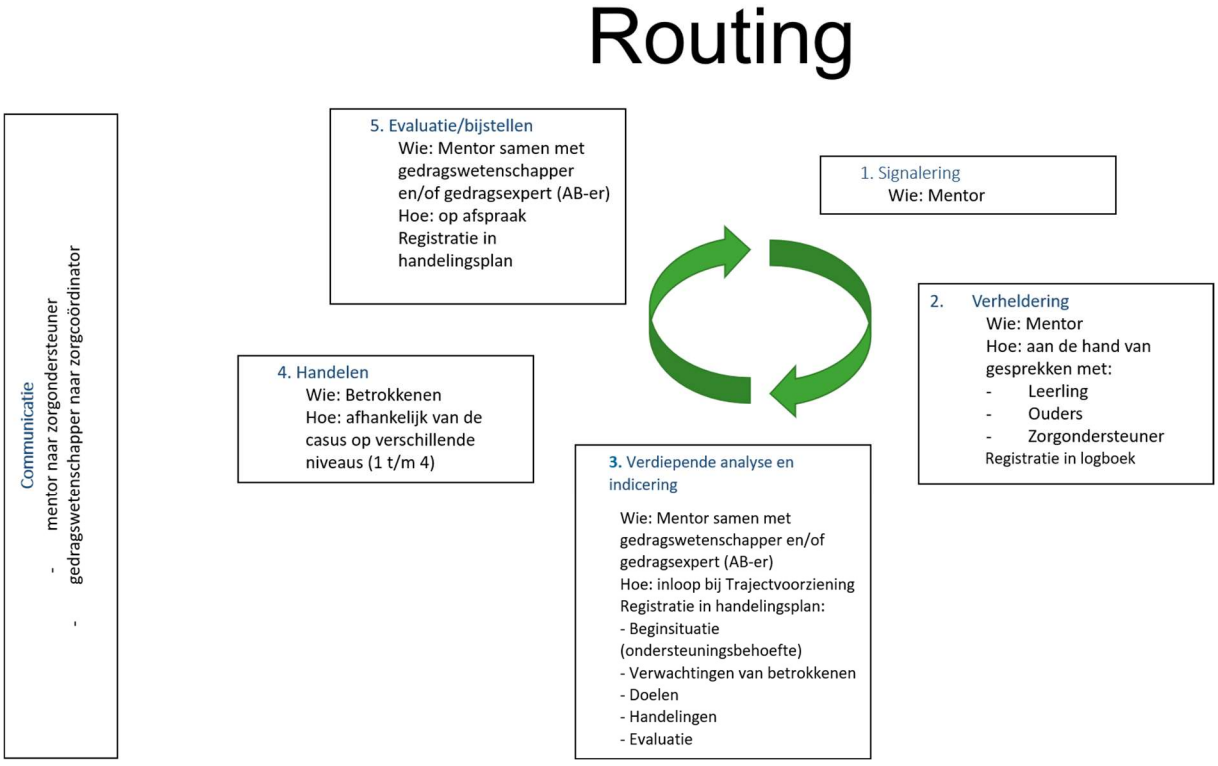

De Trajectvoorziening

De Trajectvoorziening kan de mentor, het team en/of de individuele leerling ondersteunen bij het succesvol zijn/blijven op school. Leerlingen die gebruik maken van de Trajectvoorziening worden in staat geacht de vertaling te kunnen maken van begeleiding naar de reguliere lessituatie. Deze leerlingen zijn in zekere mate op afstand stuurbaar. Begeleiding kan gericht zijn op gedrag, taakwerkhouding, didactisch, sociaal-emotioneel gebied en/of lichamelijk functioneren. Ze kunnen met kortdurende (meer of minder intensieve inzet) of langdurige maar beperkt intensieve inzet hun schoolloopbaan binnen het reguliere onderwijsproces doorlopen.
Binnen de Trajectvoorziening zijn mensen met verschillende expertises aanwezig om mentoren en docententeams te ondersteunen bij het reguliere onderwijsproces.
Bijlage 2 geeft een uiteenzetting van hoe de Trajectvoorziening op ZuidWest is ingericht, welke expertise daarbinnen aanwezig is en welke mogelijke vormen van ondersteuning geboden kunnen worden. Daarbij staat voorop dat altijd wordt gestreefd naar maatwerk: datgene wat *dat* specifieke kind nodig heeft in *die* specifieke context.

Het zorgadviesteam (ZAT)

Het zorgadviesteam maakt deel uit van de trajectvoorziening van de school. Indien de zorg geboden in het reguliere onderwijsproces (zorgondersteuner, leerlingbespreking of rapportvergadering) niet voldoende blijkt, kan de mentor de leerling bespreken met de gedragswetenschapper die vanuit de Trajectvoorziening aan het team is gekoppeld. De gedragswetenschapper bepaalt samen met de mentor op welk niveau de begeleiding wordt ingezet en geëvalueerd: (vooralsnog) binnen het team of op niveau van het zorgadviesteam. In het zorgadviesteam zitten, naast de mentor, ook de zorgcoördinator en een gedragswetenschapper (orthopedagoog/(school)psycholoog). Zij adviseren en ondersteunen de mentor en het team in het opstellen van de juiste begeleiding van de leerling. De zorgcoördinator zit de bespreking voor en coördineert het zorgproces. Optioneel is de aanwezigheid van ouder(s), de teamleider en/of de zorgondersteuner vanuit het team. Afhankelijk van de te bespreken casus en alleen met toestemming van ouders schuiven de aansluitfunctionaris van het Basisteam Jeugd en Gezin (BJG) en/of andere externe specialisten aan bij dit gesprek, zoals Ambulante Begeleiders vanuit de REC's, leerplicht, BJZ, GGD of zorgverleners van GGZ, Oosterpoort, enzovoorts. Tijdens de bijeenkomst wordt afgesproken op welk moment de evaluatie plaatsvindt. De mentor informeert vooraf en na afloop altijd de ouders van de betreffende leerling.
In bijlage 2 (Trajectvoorziening) is te lezen met welke organisaties Het Hooghuis ZuidWest onder andere samenwerkt.

Samenwerking met ouders en jongere

Zoals in de visie en hierboven al verwoord is zijn ouders en leerling onze belangrijkste partners in de ondersteuning. Dit uit zich in reguliere contacten als ouderavonden, maar wij vinden het ook belangrijk elkaar tussentijds op de hoogte te houden van de ontwikkeling van de leerling.
Vanzelfsprekend is er op locatie ZuidWest een medezeggenschapsraad (MR) waarin ouders met de directie in gesprek gaan over belangrijke schoolbrede onderwerpen in het onderwijs en de ondersteuning aan leerlingen. In een groot aantal gevallen wordt ook advies en/of instemming gevraagd aan de MR met betrekking tot voorgenomen besluiten.
Wij als school willen ons pro-actief opstellen in deze contacten en wij nodigen ouders uit dit ook te doen. Alleen dan kunnen we op constructieve wijze bijdragen aan een goede ontwikkeling naar zelfstandigheid en volwassenheid.

Contactpersonen

Als u vragen hebt over de begeleiding en ondersteuning op onze school of u wilt uw zorgen over uw kind delen, dan kunt u terecht bij de volgende personen:

Situatie/onderwerp	*Contactperso(o)n(en)*	*Functie*	*Contactgegevens*
Ik wil mijn kind aanmelden op school en verwacht dat hij/zij extra ondersteuning nodig heeft.	Voor reguliere aanmeldingen: Maartje van Beerendonk; Voor informatie over de koersklassen: Pieter Eijkhout; Voor informatie over begeleiding bij TOS/SH: Voor medium en lichte arrangementen Robbert van der Veer, voor intensief: Ramona Sour	Teamleider Onderbouw Zuid; Teamleider Onderbouw Zuid; Teamleider onderbouw West	m.vanbeerendonk@hethooghuis.nl p.eijkhout@hethooghuis.nl; r.vanderveer@hethooghuis.nl
Ik wil een kind laten instromen in de Internationale Schakelklas	Kees Hendrickx; Lia Thomassen.	ISK-docent	isk@hethooghuis.nl
Mijn kind zit op school en ik vermoed dat er meer begeleiding of extra ondersteuning nodig is.	De mentor.		
Ik heb een klacht over de begeleiding van mijn kind.	De mentor, evt. in tweede instantie de teamleider.		

Beschikbare protocollen

De school heeft onderstaande protocollen op het gebied van onderwijsondersteuning:

	Protocol	*Waar is het protocol te vinden of op te vragen?*
☒	Dyslexieprotocol	Bijlage 3
☒	Dyscalculieprotocol	Bijlage 3
☒	Pestprotocol	https://zuidwest.hethooghuis.nl/info/pestprotocol/
☒	Schoolveiligheidsplan(SVP)	Het volledige SVP is zowel digitaal als in geprinte versie op te vragen bij de locatiedirectie.
☒	Protocol medisch handelen en handelen bij ziekte	Bijlage 4
☒	Verzuimprotocol	Bijlage 5

3.2 Basisondersteuning

In het eerste hoofdstuk is beschreven dat de basisondersteuning bestaat uit het reguliere onderwijsproces en de trajectvoorziening. Om goed aan te kunnen sluiten bij de onderwijssituatie en doelgroep van de school richt de school zelf de basisondersteuning in. Hieronder staat een schema met afspraken binnen het samenwerkingsverband over de basisondersteuning. Wij hebben daarin aangegeven hoe wij dat in onze school vorm geven. Sommige activiteiten vallen binnen het reguliere onderwijsproces plaats en gelden voor alle leerlingen. Andere activiteiten vinden plaats vanuit de trajectvoorziening als de situatie daarom vraagt.

Ondersteuning aan leerlingen met leerproblemen, o.a. bij ernstige lees- en/of spellingsproblemen en dyslexie, ernstige rekenproblemen en dyscalculie, en problemen in de informatieverwerking, concentratie en planning.		
Onderwerp	*Hoe de school hier werk van maakt binnen het **regulier onderwijsproces***	*Hoe maakt de school hier werk van maakt binnen de **trajectvoorziening***
Volgen en signaleren van leerlingen met leerproblemen.	-Methodeonafhankelijke toetsen klas 1, 2 en 3 -Leerlingbespreking en rapportbespreking	-Dossieranalyse aan de hand van informatie school van herkomst - screening en advies bij vermoeden van leerproblematiek -Inzet zorg(advies)team -ondersteuning bij vertaling handelingstips naar reguliere onderwijscontext.
Ondersteuning gericht op het versterken van de taalvaardigheid.	-Uur taal geïntegreerd binnen lessen Nederlands in de onderbouw - NT2 voor nieuwkomers	- Ondersteuning bij vaststellen vorm en inhoud van de NT2-begeleiding; pre- en postteaching
Werken met en volgens protocol dyslexie: faciliteiten en hulpmiddelen.	-Afstemming mbt in te zetten ondersteuning tussen mentor, ouders, leerling, zorgondersteuner	- waar nodig ondersteuning bij vertaling ondersteuningsbehoeften naar reguliere onderwijscontext
Ondersteuning gericht op het versterken van de rekenvaardigheid.	-Binnen het vak wiskunde een uur rekenen voor alle leerlingen	
Werken met en volgens protocol dyscalculie: faciliteiten en hulpmiddelen.	-Afstemming mbt in te zetten ondersteuning tussen mentor, ouders, leerling, zorgondersteuner	- waar nodig ondersteuning bij vertaling ondersteuningsbehoeften naar reguliere onderwijscontext
Begeleiden van leerlingen bij het leren leren.	- ondersteuning bij aanleren leerstrategieën, plannen en organiseren d.m.v. de studieplanner - Leerlingen ondersteunen en handvatten aanreiken met	- Leerlingen ondersteunen bij het ontwikkelen van inzicht in hun talenten en belemmeringen ten aanzien van de inzet van hun executieve functies en

	betrekking tot voorwaardelijkheden voor het onderwijs (spullen in orde, e.d.)	effectieve oplossingsstrategieën
Aandacht voor leerlingen die op specifieke leergebieden extra instructie en begeleiding nodig hebben.	-Groepsoverzicht opstellen bij aanvang van het schooljaar -Afstemming tussen mentor en lesgevende docenten -Leerlingbespreking - Professionalisering docenten op diverse gebieden: Aanleren en verbeteren van studievaardigheden, Beinvloeden van een positief klassenklimaat t.b.v. Passend onderwijs - structureel wekelijks overleg koersklas docenten	- preventieve groepsobservaties bij alle klassen, indien nodig ondersteund door schoolsupport - ondersteuning bij opstellen (groeps)overzichten -Inzet zorg(advies)team -collegiale consultatie voor mentoren - competentieontwikkeling van docenten in de omgang met TOS-leerlingen in de klas, ondersteund vanuit Kentalis
Aandacht voor leerlingen die op specifieke leergebieden extra uitdaging nodig hebben.	-De vakdocenten kijken voor hun vak wat voor een uitdaging er geboden kan worden	

Ondersteuning aan leerlingen met sociaal-emotionele problematiek en gedragsproblemen, o.a. milde vormen van angst en onzekerheid, zoals faalangst, examenvrees en keuzeproblemen, moeite in de sociale omgang met leeftijdsgenoten en volwassenen, belemmeringen door een gebrek aan onderwijsmotivatie, bewegingsonrust, impulsiviteit, mild opstandig gedrag, en problemen in de sociale afstemming (ongepast gedrag).		
Onderwerp	*Hoe de school hier werk van maakt binnen het **regulier onderwijsproces***	*Hoe de school hier werk van maakt binnen de **trajectvoorziening***
Signaleren van leerlingen met sociaal-emotionele problematiek en/of internaliserende gedragsproblemen.	-Afname SAQI klas 1,2 en 3 - Aandacht voor samenwerkopdrachten tijdens LO leerjaar 1 - Dramalessen voor eerstejaars koersklasleerlingen -Mentorlessen & mentorgesprekken -Leerlingbespreking -Ouderavonden -Vertrouwenspersoon -GGD screening leerjaar 2 (incl. depressiepreventie-screening)	- Preventieve groepsobservaties begin schooljaar (indien nodig i.s.m. schoolondersteuners) -Dossieranalyse aan de hand van informatie school van herkomst - collegiale consultatie - beginnende samenwerking met POH-GGZ jeugd - in samenwerking met GGZ screening op somberheidsklachten, indien nodig gevolgd door inzet op individueel of groepsniveau. - Gatekeeperstraining voor docenten i.s.m. GGZ - schakelen tussen VSO De Sonnewijser en HH ZW onder begeleiding van Sonnewijser

Begeleiding van leerlingen met faalangst/examenvrees.	-Examentraining binnen de diverse vakken	-Via zorg(advies)team (individuele) begeleiding, bijv. examenvreestraining
Ondersteuning van leerlingen met keuzeproblemen.	-LOB-traject gedurende alle leerjaren	-gesprek met de decaan, evt. een beroepentest.
Ondersteuning bij het ontwikkelen en versterken van sociale vaardigheden.	- Aandacht voor samenwerkopdrachten tijdens LO leerjaar 1 - Dramalessen voor eerstejaars koersklasleerlingen - Mentorlessen & mentorgesprekken	-Girlstalk (op aanvraag) -Inzet BJG - Ondersteuningstrajecten in klassen -Via zorg(advies)team (individuele) begeleiding - Leerlijn Positief Klassenklimaat
Aandacht voor het bevorderen van schoolmotivatie.	-Reflectiegesprekken binnen het LOB traject -Mentorgesprekken (evt met ouders)	- collegiale consultatie voor mentoren - individuele begeleiding, bijv. inzet Oplossingsgerichte Cirkel - ondersteuning bij voorkomen van cq re-integratie na verzuim
Signaleren van leerlingen met externaliserende gedragspro blemen.	-Afname SAQI klas 1,2, en 3 - Aandacht voor samenwerkopdrachten tijdens LO leerjaar 1 - Dramalessen voor eerstejaars koersklasleerlingen - Mentorlessen & mentorgesprekken -Leerlingbespreking -Ouderavonden -Vertrouwenspersoon	-Dossieranalyse aan de hand van informatie school van herkomst - collegiale consultatie voor mentoren - observatie leerling-docent interactie - schakelen tussen VSO De Sonnewijser en HH ZW onder begeleiding van Sonnewijser
Aandacht voor het bevorderen van sociale veiligheid in de groep/school.	- Pestprotocol - Afname leerlingtevredenheids-onderzoek - Aandacht voor samenwerkopdrachten tijdens LO leerjaar 1	- meldknop pesten - ondersteuning mentor of leerling door anti-pestcoordinator - Ondersteuningstrajecten in klassen/teams, professionalisering docenten, bijv. inzet Groepsthermometer, Jassenspel, begeleiding groepsdynamische processen, Meidenvenijn (alles op aanvraag)
Aandacht voor het voorkomen van gedragsproblemen in en buiten de klas.	- Surveillance door docenten en OOP - Gedragsafspraken zijn helder en worden onderhouden in mentorlessen en mentorgesprekken	-Inzet zorg(advies)team - Inzet Ambulante Begeleiding REC 4 - pedagogische ondersteuning, o.a. binnen de Leerlingopvang van de Trajectvoorziening

		- Leerlingen helpen bij het komen tot effectieve gedragsregulatie
Maatregelen voor leerlingen die tijdelijk niet in de klas kunnen zijn als gevolg van storend gedrag voor zichzelf of anderen.	-Opvanglokaal	-Geïndiceerde time-out bij Leerlingopvang Trajectvoorziening

Ondersteuning aan leerlingen met lichamelijke beperkingen, o.a. bij milde auditieve, visuele of motorische beperkingen, bij milde spraaktaal belemmeringen, en bij milde belemmeringen als gevolg van een medische conditie.		
Onderwerp	*Hoe de school hier werk van maakt binnen het **regulier onderwijsproces***	*Hoe de school hier werk van maakt binnen de **trajectvoorziening***
Werken met en volgens een protocol medisch handelen en handelen bij ziekte.	-In de vorm van maatwerk afstemming met ouders, mentor, leerling	- Inzet zorgadviesteam - Inzet ambulante begeleiders Mytylschool Gabriel (REC3)
Fysieke toegankelijkheid van het gebouw voor leerlingen met een lichamelijke beperking.	-(Trap)lift -Drempelloze toegang -Toilet voor minder validen	
Beschikbaarheid van hulpmiddelen en aangepast lesmateriaal voor leerlingen met een lichamelijke beperking.	-Indien nodig ICT ondersteuning -Afstemming met ouders, mentor, leerling.	- Inzet zorgadviesteam - Inzet ambulante begeleiders Mytylschool Gabriel (REC3)
Begeleiding van leerlingen met spraaktaal belemmeringen.	-Afstemming met ouders, mentor, leerling - plaatsing van onderstromers binnen Mediumsetting Kentalis onderbouw gebouw West (bij arrangement) - continue on the job competentieontwikkeling van docenten mbt TOS-problematiek	- Inzet zorgadviesteam - Samenwerking met collega's Kentalis - Inzet begeleiders Kentalis binnen en buiten de lessituatie
Samenwerking met ketenpartners in de signalering en begeleiding van leerlingen met fysiek-medische problematiek, bijvoorbeeld GGD en ambulante begeleiding.	-Afstemming met ouders, mentor, leerling	-Inzet jeugdarts - Inzet ambulante begeleiders Mytylschool Gabriel (REC3)

Basisondersteuning voor een specifieke doelgroep: de Internationale Schakelklas (ISK)

In de ISK staat het leren van de Nederlandse taal en het ontwikkelen van schoolse taalvaardigheden centraal. De Internationale Schakelklas (ISK) is onderdeel van Het Hooghuis, een brede scholengemeenschap waarbinnen alle niveaus en leerwegen van het voortgezet onderwijs worden aangeboden. Door middel van intensief taalonderwijs worden de ISK-leerlingen voorbereid op een opleiding in het voortgezet onderwijs of het middelbaar beroepsonderwijs (mbo).
De wijze waarop het onderwijs in de ISK wordt vormgegeven is opgenomen in bijlage 6.

3.3 Extra ondersteuning

Extra ondersteuning binnen een reguliere VO-school: Koersklas

Naast de leerlingen die tijdelijk extra ondersteuning nodig hebben zijn er ook leerlingen die structureel extra structuur, veiligheid, toezicht en sturing nodig hebben in de dagelijkse lessituaties. Voor deze leerlingen zijn er de koersklassen. Deze leerlingen vinden het vaak dermate lastig om de transfer te maken van begeleidingsmomenten naar de reguliere lessituatie, dat ze beperkt op afstand begeleidbaar en stuurbaar zijn. Dit komt voort uit internaliserend (naar binnen gericht) of externaliserend (naar de omgeving gericht) gedrag en/of forse belemmeringen op didactisch en sociaal-emotioneel vlak, vaak in een combinatie van meerdere elementen. Binnen een kleine setting, met meer individuele ondersteuning, kunnen ze zich vaardigheden die nodig zijn in het regulier onderwijs eigen maken.
De wijze waarop locatie ZuidWest vormgeeft aan de koersklassen is opgenomen in bijlage 7.

Extra ondersteuning binnen een reguliere VO-school: Kentalis

Met ingang van schooljaar 2016-2017 is Het Hooghuis ZuidWest een intensieve samenwerking aangegaan met Kentalis in de begeleiding van slechthorende leerlingen en leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS).
Leerlingen met een light en medium arrangement worden geplaatst in reguliere klassen. De docenten van deze leerlingen ontvangen ondersteuning in het omgaan met de ondersteuningsbehoeften van deze leerlingen binnen de reguliere lessen. De Kentalisbegeleider observeert tijdens lessen en geeft docenten tips gericht op de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen. De Kentalisbegeleider kan de leerling extra begeleiding geven tijdens een les. Bij uitzondering worden de leerlingen ook buiten de klas begeleid.
Met ingang van schooljaar 2019-2020 zijn ook de leerlingen met een intensief arrangement gehuisvest binnen locatie ZuidWest (gebouw West). Zij krijgen de AVO-vakken aangeboden binnen de intensieve setting van REC2, maar draaien voor de praktijkvakken mee in de reguliere klassen van ZuidWest. Zowel leerlingen als docenten worden door de Kentalisbegeleiders hierbij ondersteund.
De doelen voor komend schooljaar en de wijze waarop de ondersteuning is vormgegeven zijn weergegeven in bijlage 8.

Extra ondersteuning op een andere locatie

In hoofdstuk 1 staat een beknopte beschrijving van de voorziening Past en het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Op het moment dat wij vermoeden dat een jongere extra ondersteuning nodig heeft in een van deze vormen, dan zal binnen het zorg(advies)team getoetst worden in hoeverre de ondersteuningsbehoeften van de leerling de inzet van deze voorzieningen wenselijk maakt om weer te komen tot succeservaringen binnen het onderwijs.
Indien dit vermoeden voldoende onderbouwd kan worden zal in gesprek met ouders en leerling, en in een goede samenwerking met deze voorzieningen, een arrangement of toelaatbaarheidsverklaring worden aangevraagd bij het Samenwerkingsverband en de leerling worden doorgeleid.

3.4 Ontwikkelambities

Omdat passend onderwijs nooit klaar is hebben wij als school de volgende ontwikkelambities voor schooljaar 2020-2021:

Onderwerp *Waar gaat het over?*	**Ambities** *Wat willen we bereiken? Wat is er meer/anders/beter als we dit doel bereikt hebben?*	**Termijnen** *Wanneer verwachten we het doel te bereiken?*	**Activiteiten** *Wat gaan we doen om het doel te bereiken? Wie zijn daarbij betrokken?*
Regulier onderwijsproces			
Basisondersteuning	De focus wordt verlegd van begeleiding op individueel niveau naar begeleiding op klassikaal niveau	2020-2021	Gerichte observaties in begin schooljaar. Daarna in de bespreking met de mentoren en het team ondersteuningsbehoeften van de klas duidelijk in kaart brengen, indien nodig ontwikkeldoelen formuleren en indien gewenst mentoren hierbij ondersteunen.
	In schooljaar ’22-’23 wordt er op ZuidWest onderwijs gegeven volgens een nieuw onderwijsconcept waarin een zo groot mogelijke inclusie het doel is (van een type B naar een type D school) en de verantwoordelijkheid van de ondersteuning door het hele team wordt gedragen	2020-2023	Aan het eind van schooljaar ’20-’21 weten we binnen welke kaders we het onderwijs willen vormgeven op het gebied van: onderwijsinhoud, organisatie en personele invulling. - Veranderstrategie bepalen - Rondetafelgesprekken - Vormen van de projectgroep - Voorwaarden creëren - Professionaliseren van docenten (van type B naar D) - Klankborden en teams meenemen - 12 bijeenkomsten - Scholen bezoeken - Presenteren van het onderwijsconcept - Draaiboek Aan het eind van schooljaar ’21-’22 is er invulling gegeven aan het nieuwe onderwijsconcept zodat het ingevoerd kan worden in schooljaar ’22-’23
Specifiek: Kentalis	Verdergaande integratie van het cluster 2	2020-2021	Onderzoeken of het haalbaar is om het cluster2-onderwijs op een andere manier dan School-in-

	onderwijs binnen de reguliere setting		School vorm te geven en maximaal te integreren binnen de reguliere setting
	Ondersteuning wordt meer dan nu gericht op docenten en minder op leerlingen	2020-2021	-Verkennen en uitwerking geven aan hoe de onderwijsteams en de Trajectvoorziening van ZuidWest en de begeleiding door Kentalis verder geïntegreerd kan worden. -Observaties (volgens WMK) bij docenten die aan cluster 2 leerlingen lesgeven, waarna de ontwikkeldoelen van de docenten worden opgenomen in de gesprekkencyclus. Dit tevens waar mogelijk koppelen aan de preventieve groepsobservaties
Specifiek: ISK	Reguliere docenten worden met inzet van achterstandsgelden door NT2-docenten ondersteund bij het begeleiden van leerlingen.	2020-2021	- analyse van ondersteuningsbehoeften van leerlingen bij NT2 begeleiding (interview TV aan Anita en Ingrid) - ondersteuning van docenten met NT2 lln door pro-actieve vraag vanuit Trajectvoorziening - vanuit ISK/Trajectvoorziening docenten handreikingen aanbieden m.b.t. gesignaleerde thema's
	De vorm waarin NT2 begeleiding wordt gegeven na doorstroom wordt verder doorontwikkeld.	2020-2021	-Opbrengst uitvraag docenten (zie boven) vertalen in ondersteuningsbehoeften en doelen en koppelen aan NT2-lessen (starten daarmee later). -Post- en preteaching uitvoeren aan de hand van HGW
	Docenten zijn competent in het gebruik van onafhankelijke data bij doorstroom naar leerroutes buiten ISK	2020-2021	-TOA toetsen worden afgenomen en geanalyseerd. Gebruik wordt gemaakt van handleidingen hoe de resultaten te interpreteren zijn. -Daarnaast wordt gebruik gemaakt van ERK, rubrics.
	Argumenten voor doorstroom zijn transparant voor ouders en ontvangende scholen	2020-2021	-resultaten onafhankelijke toetsen (TOA en ERK) worden vertaald naar de streefdoelen NT2 zoals vastgelegd door Lowan. -minder cijfers zonder context waarin niveau helder benoemd is

	SOM wordt voorbereid op registratie van voor ISK relevante didactische vorderingen	2020-2021	- Onderzoek hoe andere ISK's dit vormgeven (aug-nov) -ISK ZW keuzes maken (dec-jan) -Overleg met examenbureau ZW inrichting SOM (jan-feb)
	Actief kwalitatieve en kwantitatieve data ophalen bij reg.locs. t.b.v. ISK-onderwijs en kzc	2020-2021 2021-2022	-Plan van aanpak maken en bewust ervaringen opdoen in bestaande contacten -Bijstellen/uitvoeren
Trajectvoorziening	Einde schooljaar is er een vorm van tevredenheidsanalyse gevonden die past binnen de kwaliteitszorgcyclus	2020-2021	De werkgroep Kwaliteit van de ondersteuning neemt dit op in de activiteiten t.b.v. de kwaliteitszorgcyclus
	Het preventief inzetten van de monitorlijst en het pro-actief samen met mentoren verkennen van mogelijke ondersteuningsbehoeften leidt tot een succesvollere doorstroom van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte.	2020-2021	Gerichte observaties in begin schooljaar waarna in de bespreking met de mentoren en het team ondersteuningsbehoeften duidelijk in kaart brengen, indien nodig ontwikkeldoelen formuleren en indien gewenst mentoren hierbij ondersteunen. Uiterlijk in november potentiële uitstromers naar regulier vanuit de koersklassen en ISK selecteren en met ouders, leerling en mentor een maatwerktraject inzetten om te onderzoeken aan welke ontwikkeldoelen nog moet worden voldaan. Einde schooljaar een evaluatie doen m.b.t. de verwachte en werkelijke inzet bij doorstromers.
	Aantal individuele trajecten dat wordt uitgevoerd door de Trajectvoorziening verminderen	2020-2021	Uniformiteit realiseren in de definitie en invoer van trajecten in Docuware. Mentoren en docenten in gesprekken met de Trajectvoorziening nadrukkelijker bevragen op hún ondersteuningsbehoeften. Aandacht voor trendanalyse in het Trajectvoorzieningsoverleg per locatie en deze signaleren naar de teamleiders.
	Door middel van een planmatige aanpak nemen we bewuster, nadrukkelijker en	2020-2021	Tussentijdse evaluaties inplannen (5x per jaar). Concretere doelen voor leerling en docenten opnemen in

	beargumenteerde besluiten over het al dan niet continueren van een traject en de vorm waarin op basis van de gebleken leerbaarheid van de leerling		handelingsplan en bij het afschalen concreet handelingstips t.b.v. het team afspreken. Dit onderwerp maken voor intervisie binnen de Trajectvoorziening.
	Betrokkenheid externe partijen vanuit onze invloedssfeer vergroten	2020-2021	Bewuster vragen m.b.t. sociaal-emotionele problematiek bij de aansluitfunctionarissen neerleggen en bewust blijven van ieders professionele verantwoordelijkheid hierin.
	Inzicht in de aard van de begeleiding: preventief of curatief; van waaruit preventieve begeleiding versterkt gaat worden.	2020-2021	Opmerkingen maken in Docuware m.b.t. preventief en curatief. Obv rapportvergadering november klassen selecteren voor een tweede preventieve observatie. Vakgroep LO nadrukkelijker betrekken in signalering van mogelijke preventieve groepstrajecten.
	De medewerkers van de trajectvoorziening nemen een meer coachende rol aan om de professionalisering van zichzelf en de docenten in de richting van de 'Type-D-school' te realiseren.	2020-2021	Tijdens vakgroep vergadering en in bijeenkomsten samen met schoolondersteuners waarin d.m.v. intervisie casuïstiek bespreken en medewerkers elkaar positief kritisch bevragen binnen de gestelde ontwikkelkaders.

Koersklassen	Randvoorwaarden worden zodanig ingericht dat de begeleiding van de koersklasleerlingen optimaal gerealiseerd kan worden. Denk daarbij aan: overlegstructuren, teamsamenstelling, passende roosters (ook bij inval van andere docenten), groepsgrootte en -indeling, enz.	2020-2021	-Binnen het MT is in schooljaar 2019-2020 een traject gestart om de leden mee te nemen in de voortgang van de koersklassen. Daarbij is aandacht gegeven aan de consequenties van organisatorische keuzes die gemaakt zijn en hoe deze de randvoorwaarden hebben belemmerd. -Bij aanvang van het schooljaar, als de organisatie voor 2020-2021 staat, reflecteren we op de bevorderende organisatorische randvoorwaarden t.b.v. succes voor koersklasleerlingen. -De eerste bevindingen en ervaringen worden gedeeld binnen het overleg van docenten en het MT.
	Inzicht in de aard van begeleiding binnen de koersklassen: groep of individueel; aantallen; aard van begeleiding, enz.	2020-2021	-Middels kwaliteitscyclus en mbt ‘docuware’ waar mogelijk.
	Adequaat begeleide (tussentijdse) doorstroom naar regulier	2020-2021	Vanaf de groepsbesprekingen zal evt. doorstroom richting regulier besproken worden. Daarbij zal ook ‘observatorium binnen regulier’ als middel worden ingezet om erachter te komen of een leerling al voldoende klaar is om door te stromen.
	Monitoren/evalueren heterogene bovenbouw koersklassen en de specifieke ondersteuningsvragen die hieruit voortkomen	2020-2021	- Op basis van kwantitatieve en kwalitatieve gegevens inventariseren wat essentiële succeselementen zijn bij doorstroom in zowel boven- als onderbouw waaruit een gewenste aanpak en kaders geformuleerd kunnen worden. Dit o.a. door de inzet van schoolondersteuners. - volgen en leren van ontwikkelingen/ervaringen met hybride koersklassen op Stadion en Mondriaan

PAST	Stimuleren en faciliteren dat begeleiding van Past zo veel en zo snel als kan gericht is op het functioneren van de leerling binnen de context van de eigen school.	2020-2021	- tijdig afstemming zoeken met Past over de ondersteuningsbehoeften van de leerling - een gezamenlijk plan maken waarbij concrete ontwikkeldoelen en observatievragen in de reguliere context worden opgesteld
	Oneigenlijk gebruik van Past tegengaan	2020-2021	Onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om binnen de school een alternatief voor Past te ontwikkelen
Doorstroom vso	De toestroom naar vso verminderen	2020-2021	- Preventieve inzet op groepen d.m.v. groepsobservaties, groepsplannen, monitorlijsten en maximale inzet van mogelijkheden binnen onze ondersteuningsstructuur en externe partijen. - De samenwerking met het vso intensiveren. - In deze samenwerking pilots gaan draaien voor maximaal vijf leerlingen
Kwaliteitszorg	Het beschrijven van ons kwaliteitssysteem door het evaluatieproces vooraf te ontwerpen	2020-2021	- het opstellen van een jaarkalender die bijdraagt aan beleidsvoorbereiding, -vorming en -uitvoering van onze ondersteuning - het opstellen van inhoudelijke onderleggers bij de in de kalender genoemde activiteiten - waar mogelijk al uitvoeren van de genoemde activiteiten - evalueren en bijstellen van de kwaliteitszorgcyclus t.b.v. 2021-2022

BEGRIPPENLIJST

AVO	Algemeen Vormend Onderwijs
BJG	Basisteam Jeugd en Gezin
BJZ	Bureau jeugdzorg
Cluster/REC2	voor kinderen met communicatieve handicaps (gehoor-, taal- en/of spraakproblemen)
Cluster/REC3	Regionaal Expertise Centrum; toegespitst op leerlingen met een verstandelijke en/of lichamelijke handicap of chronische ziekte
Cluster/REC4	Regionaal Expertise Centrum; toegespitst op kinderen met gedragsproblemen of een psychische stoornis
ERK	Europees Referentie Kader
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
HGW	Handelingsgericht Werken
ISK	Internationale Schakelklas
LO	Lichamelijke Opvoeding
LOB	Loopbaan oriëntatie begeleiding
MT	Magagement Team
NT2	Nederlands als tweede taal
OB	Onderbouw
OOP	Onderwijs Ondersteunend Personeel
Oosterpoort	Zorgaanbieder
POH-GGZ	Praktijkondersteuner huisarts - GGZ
REC	Regionaal Expertise Centrum;
SAQI	School Attitude Questionnaire Internet; een vragenlijst die informatie geeft over hoe een leerling de school ervaart
SH	Slechthorend
TOA	Toetsplatform voor het voortgezet onderwijs
TOS	Taalontwikkelingsstoornis
TV	Trajectvoorziening
Vso	Voortgezet speciaal onderwijs
WMK	Werken Met Kwaliteit

BIJLAGE(N)

Bijlage 1 - Arrangement Schoolsupport 2020-2021

Het Hooghuis - ZuidWest

Inleiding:
De Schoolondersteuners versterken de scholen bij de realisatie van passend onderwijs en trachten het invliegen van hun kennis steeds meer overbodig te maken. De bedoeling is dat de sectie Schoolsupport enkel die activiteiten/expertise oppakt die voor een school niet redelijkerwijs zelf te organiseren zijn.
De inzet van de Schoolondersteuners draagt eraan bij dat docenten/mentoren het gevoel hebben dat ze passend onderwijs aankunnen: omgaan met diversiteit in een groep (didactisch en pedagogisch), signaleren van behoeften, samenwerken met ouders en jongere, hulp vragen. De activiteiten vinden dan ook veelal dicht op of zelfs in het onderwijsproces plaats. Activiteiten gericht op andere functionarissen, zoals ondersteuningscoördinatoren, leerlingbegeleiders, gedragswetenschappers, schoolleiders e.d., kennen indirect hetzelfde doel: het versterken van de context, opdat het docenten en de school beter lukt om af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de jongeren.

Activiteiten Schoolondersteuners:
Activiteiten die onderdeel uitmaken van het aanbod zijn:

- Directe professionaliseringsvormen (*in* het proces) zoals co-teaching, co-training, video-interactiebegeleiding en synchroon-coaching;
- Indirecte professionaliseringsvormen zoals scholingsbijeenkomsten, workshops, voorlichting, coaching en begeleide intervisie;
- Consultatie en advies over complexe casuïstiek;
- Advies over en ondersteuning bij doorontwikkeling van trajectvoorziening, koersklas en andere schoolinterne ontwikkelingen c.q. innovaties die relevant zijn voor passend onderwijs;
- Doorstroom begeleiding, naar een minder intensief ondersteuningsniveau (nazorg).

Daarnaast is de schoolondersteuner een critical friend die gevraagd en ongevraagd verbeterpunten kan signaleren ten aanzien van passend onderwijs en aanmoedigt waar het goed gaat.

Toelichting: Hieronder staan bij de activiteiten uren vermeld. Dit is een globale indicatie van het aantal uren die passen bij de activiteit. In overleg met schoolondersteuner(s) en school kunnen deze geactualiseerd worden afhankelijk van de exacte uitvoering / invulling. In het begin van het schooljaar zal in onderling overleg tussen schoolondersteuners en ondersteuningscoördinator de activiteiten specifiek gekoppeld worden aan personen.

In het arrangementgesprek van Het Hooghuis - ZuidWest zijn de volgende doelen en activiteiten afgesproken:

<u>Doel 1:</u>

Binnen het nieuwe onderwijsconcept is het van belang om de pedagogische kennis en vaardigheden van docenten te versterken, zodat zij zich in staat voelen om af te stemmen op de onderwijsbehoeften van leerlingen.
Toelichting:
Aanleren en verbeteren van studievaardigheden (executieve functies) worden in het nieuwe onderwijsconcept onderdeel van het reguliere programma. Dit wordt een terugkerende activiteit binnen de mentorlessen. Schooljaar 2020-2021 zal hierbij een ontwikkeljaar zijn. Deze doelstelling zal ook voor het jaar erna nog van toepassing zijn.

Activiteiten	Uren	Personen
Directe professionalisering: • Observatietrajecten en/of co-teaching voor het docententeam	40	
Indirecte professionalisering: • Coaching docenten. • Coaching gedragswetenschappers • Intervisie en reflectiebijeenkomsten trajectvoorziening. Critical friend vergaderingen trajectvoorziening	 40 10 40 (4x10)	
Consultatie en advies over casuïstiek[1]: • Aansluiten bij leerling- en teambesprekingen • Aansluiten bij ZAT	 80 20	
Advies en ondersteuning bij schoolontwikkeling t.a.v. passend onderwijs: • Deelname rondetafelgesprekken • Gerichte observaties (data verzamelen) • Gerichte co-teachingstrajecten (20)	Zie doel 5	

<u>Doel 2:</u>
Binnen het nieuwe onderwijsconcept wordt een leerlijn ‘Positief pedagogisch klimaat binnen 2.0’ (werktitel) ontwikkeld voor docenten waarbij elementen uit sociaal emotionele trainingen toepasbaar zijn in de groepsaanpak. Docenten zijn in staat deze toe te passen in hun praktijk.

Toelichting:
Vanuit het evaluatieproces over de uitgevoerde leerlijn positief klassenklimaat 2019-2020, wordt concreter wat de afspraken en verwachtingen zijn op schoolniveau voor komend schooljaar. Helpend zijn hierbij een nulmeting / beginmeting en het opstellen van doelen (SMART).
Intervisie: hoe deze verder uit te bouwen en in te plannen?

Activiteiten	Uren	Personen
Directe professionalisering: • Coaching on the job	30	
Indirecte professionalisering: • Scholing • Intervisie	40	

Advies en ondersteuning bij schoolontwikkeling t.a.v. passend onderwijs: • Partner in het ontwikkelteam van de leerlijn • Gerichte observaties (data)	 10 20	

Doel 3: Koersklassen

- Docenten zijn in staat met de dynamische klas om te gaan, kunnen de handelingsadviezen omzetten naar hun handelen en breiden daarmee hun handelingsrepertoire uit.
- Er zijn structurele overlegmomenten met alle betrokkenen die ervoor zorgen dat er meer verbinding ontstaat: ruimte voor afstemming en intervisie.
- Er is een duidelijke werkwijze (criteria en routing) betreffende doorstroom van koersklas naar regulier

Toelichting:
Komend schooljaar starten er 6 koersklassen op locatie Zuid. Er worden vaste schoolondersteuners gekoppeld aan de gedragswetenschapper van school/ team. In onderlinge samenspraak wordt besproken wie wat oppakt en wat gezamenlijk.
Docenten/ mentor stellen veelal de hulpvraag vanuit de leerling. Welke ondersteuningsvraag is dan van toepassing voor de docent? De groep als uitgangspunt nemen om op deze manier nog meer preventief (i.p.v. curatief) te handelen.

Activiteiten	Uren	Personen
Directe professionalisering: • Coaching on the job.	60 (10 per klas)	
Indirecte professionalisering: • Observatie en nabespreking, advisering • Intervisie • Scholing	240 (40 per klas)	
Consultatie en advies over casuïstiek[1]: • Aansluiten bij leerling- groepsbespreking, adviseren / meedenken • Ondersteuning beschrijving OPP	240 (40 per klas)	
Advies en ondersteuning bij schoolontwikkeling t.a.v. passend onderwijs: • Aansluiten bij structurele overlegmomenten • Sparringpartner in meedenken werkwijze over doorstroom van koersklas naar regulier	30 (5 per klas)	
Doorstroom begeleiding: • Coachen mentoren / docenten bij doorstroom naar regulier	30 (5 per klas)	

Doel 4:

Voor school, ouders, leerling en evt. externen zal duidelijk zijn welke inzet van belang is om succesvol te kunnen zijn bij doorstroom leerlingen naar of van (nazorg) een ander ondersteuningsniveau (Past, Koersklas en VSO).
Daarnaast wordt er intensiever samengewerkt met ROC (vervolgonderwijs) en andere partners (Singel) om leerlingen die vervroegd dreigen uit te vallen eerder in beeld te hebben en ondersteuningsbehoeften beter in kaart te hebben, zodat doorstroom succesvol kan zijn.

Toelichting:
Dit betreft leerlingen die doorstromen naar een minder intensiever ondersteuningsniveau, bijvoorbeeld vanuit ISK, Past, Koersklas of VSO en leerlingen die (mogelijk) doorstromen naar een intensiever ondersteuningsniveau. Er is behoefte aan het ontwikkelen van een concept voor observatorium-achtig traject om leerlingen makkelijker aan te laten haken.
Schoolondersteuners zijn sparringpartner en adviseren en ondersteunen.
Zorgteams (ZAT) met school, ouders (ouderbetrokkenheid vergroten) leerling en externen inrichten.

Activiteiten	Uren	Personen
Consultatie en advies over casuïstiek[1]: • Aansluiten ZAT	20	
Doorstroom begeleiding: • Observatie en coaching bij doorstroomleerlingen (nazorg) vanuit intensiever ondersteuningsniveau. • Betrokkenheid in doorstroombegeleiding naar externe locaties. • Specifieke doelgroep dreigende vroegtijdig schoolverlaters in beeld krijgen. Contacten met school, ouders leerlingen en in ondersteunen in beschrijven ondersteuningsbehoeften	30 20 20	

<u>Doel 5:</u> Innovatie project
In schooljaar ’22-’23 wordt er op ZuidWest onderwijs gegeven volgend een nieuw onderwijsconcept. Docenten worden ondersteund om zich te professionaliseren zodat zij in staat zijn om op individuele ondersteuningsbehoeften te differentiëren.

Toelichting;
Er zullen fors minder leerlingen in een koersklas zitten, wat betekent dat er een groep leerlingen die voorheen ook in deze koersklas zouden zitten nu in een reguliere klas is geplaatst. (Ongeveer 63 leerlingen) Docenten die lesgeven binnen deze reguliere klassen, zullen dus meer dan ooit te maken krijgen met differentiëren op individuele ondersteuningsbehoeften.
In het voortraject daarin het team meenemen naar type D. welk docentgedrag is dan van belang? Binnen de context van de innovatie.
Hieronder staat, o.a. in een schema toegelicht, wat deze verandering inhoudt.

	type A	type B	type C	type D
warme overdracht	x	x	x	x
pro-actief handelen ondersteunende medewerkers		x	x	x
individuele docenten integreren speciale ondersteuning in de vaklessen			x	
teamaanpak, de ondersteuning is geïntegreerd in het onderwijs				x

Bij type D geldt dat het eigenaarschap van de ondersteuning en daarmee de verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor passend onderwijs voor de leerling, expliciet bij de docenten ligt. De ondersteuning is niet een zaak van de ondersteunende medewerkers en niet een zaak van de mentor of van individuele docenten: het is een teamaanpak.
Om collega's hierin te ondersteunen willen we extra insteken op co-teaching. Hiermee hebben we inmiddels al zeer positieve ervaringen. De schoolondersteuners die vanuit het SWV gekoppeld zijn aan onze locatie kunnen docenten daadwerkelijk handvatten aanreiken als zij meelopen in de klas en de docent kunnen coachen en begeleiden in lastige situaties. Omdat we verwachten dat er meer vraag zal komen naar co-teaching in de reguliere klassen, willen we hier extra schoolondersteuning op in zetten.
De innovatie-aanvraag is op dit moment definitief. De uren moeten mogelijk nog bijgesteld worden obv de uiteindelijke toekenning

Activiteiten	Uren	Personen
Directe professionalisering: • Coaching / Co-teachingstrajecten (20)	331	
Indirecte professionalisering: • 5 intervisiebijeenkomsten samen met Irma Miedema (afstemmen visie, onderling casuïstiek bespreken, trends bespreken, informatiedeling t.b.v. ontwikkeling nieuw onderwijsconcept)	30 (3x10)	
Advies en ondersteuning bij schoolontwikkeling t.a.v. passend onderwijs: • Deelname projectgroep nieuw onderwijsconcept	55	

Activiteiten	Uren	Personen
Vrije ruimte: overlegmomenten, crisisinterventies en of voor extra inzet op bovengenoemde activiteiten	15	

Schoolondersteuners Gedrag en Leren

Naam: *bekend bij school*	Uren	Aanwezigheid
Totaal aantal uren inzet schoolondersteuning: 1035 en 416 (waaronder 600 uur voor koersklassen en 416 project-ondersteuning*)		

*nog niet definitief
Praktische wensen: continuïteit in inzet personen en aanwezigheid op locatie op vaste dagen (afstemmen bij start schooljaar).

Inzet specialisten:
Binnen sectie Schoolsupport hebben scholen de mogelijkheid om bij vraagstukken een beroep te doen op Schoolondersteuners met specialistische expertise, zoals **fysiek-medische** problematiek, doorstroom **nieuwkomers** en **onderwijszorgarrangementen psychiatrische problematiek**.

Fysiek - Medisch

Activiteiten	Medewerker: *bekend bij school*
Consultaties en trajecten op aanvraag	

Doorstroom nieuwkomers

Mogelijke activiteiten: Bij de start van het schooljaar wordt onderling (met o.a. contactpersoon NT2 van de locatie) afgestemd waar komend jaar structureel op ingezet wordt en over de tijdsinzet daarvan. (Ongeveer een halve dag in de 14-dagen)	Medewerker: *bekend bij school*
Consultaties en trajecten op aanvraag.	
Doorstroom ISK-VO ondersteunen in structuur.	
Interne professionalisering (taal ontwikkelend lesgeven, interculturaliteit etc.).	
Ouderbetrokkenheid nieuwkomersleerlingen ondersteunen.	
Coachen van docenten in optimaal begeleiden NT2 leerlingen.	
Ondersteunen bij het verder vormgeven van NT2 beleid / protocol	

Onderwijszorgarrangementen psychiatrische problematiek

Activiteiten	Contactgegevens algemeen: ozapp@zuiderbos.nl
Consultaties en trajecten op aanvraag	

Overlegpartners d.d. 19 mei 2020:
Teamleider locatie ZuidWest, ondersteuningscoördinatoren Zuid/West, schoolondersteuners gedrag en leren en teamleider Schoolsupport SWV.

Bijlage 2 - Het synergiemodel toegepast binnen ZuidWest: De Trajectvoorziening

Invulling van de Trajectvoorziening binnen ZuidWest

De Trajectvoorziening is het kloppend hart van de leerlingenzorg op locatie ZuidWest. De Trajectvoorziening bepaalt en bewaakt samen met mentoren het begeleidingstraject van leerlingen en klassen met extra ondersteuningsbehoeften. De trajectvoorziening wordt gevormd door de zorgcoördinator, gedragswetenschappers, ambulant begeleiders. De Trajectvoorziening wordt ondersteund door en werkt samen met externe partners zoals medewerkers van BJG, Leerplicht, GGD en Politie.

Visie op ondersteuning vanuit de Trajectvoorziening

Doelstelling

Binnen het SWV is de doelstelling voor een trajectvoorziening omschreven. De doelstelling van trajectvoorziening luidt:

> *Een trajectvoorziening is het totaal aan maatwerktrajecten die het mogelijk maken dat de leerling succesvol deelneemt aan het reguliere onderwijsproces. Inhoud, duur en intensiteit volgen uit de leerling specifieke onderwijsbehoeften.*

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor de Trajectvoorziening zijn als volgt:

- Zichtbaar in de school
- Laagdrempelig voor docenten en leerlingen
- Bestaand uit een fysieke opvangplek voor leerlingen (op indicatie) en expertise om de ondersteuning vorm te geven
- Werkend met een duidelijk, praktisch werkbaar stappenplan gewerkt t.b.v. signalering, instroom, monitoring, evaluatie en uitstroom
- De koppeling met het reguliere onderwijsproces is voelbaar voor betrokkenen en gebaseerd op wederkerigheid en transfer

Voor ZuidWest wordt hier nadrukkelijk aan toegevoegd:

- De inzet en ondersteuning is gericht op professionalisering en persoonlijke ontwikkeling van docenten. Om die reden vindt de ondersteuning bij voorkeur ‘naast’ de docent plaats; in de klas en/of in de vorm van collegiale consultatie.
- De zorgondersteuner is een belangrijke partner in de transfer naar en ondersteuning van de teams
- KIS: bureaucratische ballast dient zo veel mogelijk vermeden te worden.

De vragen die wij ons bij de inzet van onze ondersteuning continue stellen zijn:

- Wat merkt de leerling ervan, hoe wordt hij/zij er beter van?
- Wat merken ouders ervan?
- Wat merkt de docent/mentor ervan? Hoe wordt hij/zij er beter van?

Voor wie is de trajectvoorziening?

De doelgroep leerlingen die deelneemt aan een trajectvoorziening is eerder door de werkgroep van synergiecoördinatoren van het SWV als volgt omschreven.
Doelgroep voor de trajectvoorziening:

> *Leerlingen die in staat zijn de transfer te maken van begeleiding naar de reguliere lessituatie. Deze leerlingen zijn in zekere mate op afstand stuurbaar. Begeleiding kan gericht zijn op internaliserend gedrag, externaliserend gedrag, didactisch, sociaal-emotioneel en/of lichamelijk functioneren. Ze kunnen met kortdurende (meer of minder intensieve interventies) of langdurige maar beperkt intensieve interventies hun schoolloopbaan binnen het reguliere onderwijsproces doorlopen.*

Op welke wijze kan signalering plaatsvinden?

De ondersteuningsbehoeften van een leerling of docent(enteam) worden o.a. vastgesteld tijdens:

- Regulier onderwijsproces (mentor, docenten, ambulant begeleiders)
- Leerlingbespreking
- Toelating en doorstroom
- Preventieve groepsobservaties
- Groepspresentaties

Wat is de route naar de Trajectvoorziening?

Hierboven worden mogelijke signaleringsmomenten genoemd. Van daaruit kan een mentor de volgende stappen zetten richting de Trajectvoorziening.

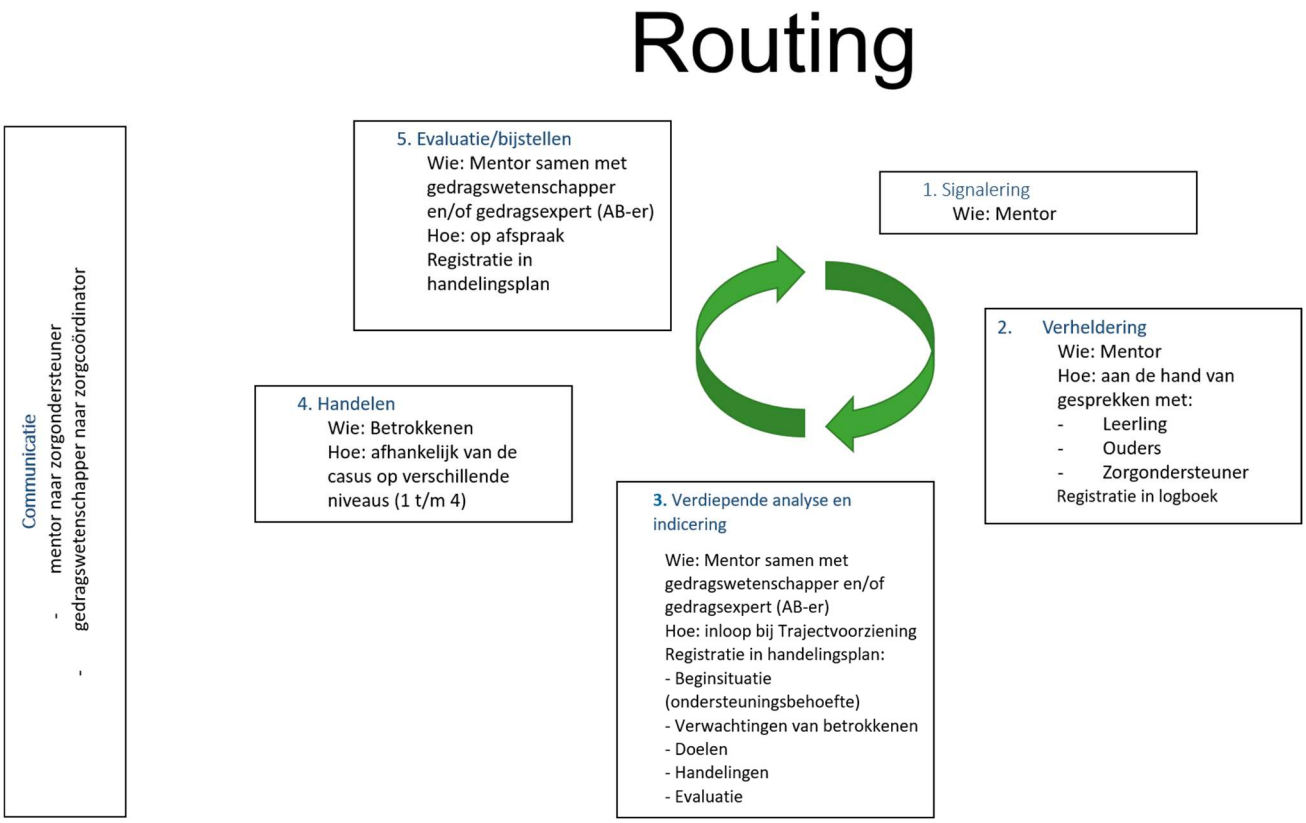

Ad.3. Indien de situatie het vraagt kan op dat moment in samenspraak met de zorgcoördinator besloten worden dit als zorgteam (niv.3)

Op welke manier wordt inzet van de Trajectvoorziening bepaald?

Uitgangspunt is dat alleen leerlingen gebruikmaken van de trajectvoorziening waarover afspraken met de Trajectvoorziening zijn gemaakt. Dat wil zeggen dat door de gedragswetenschapper, al dan niet binnen een zorg(advies) team, in samenspraak met de mentor is bepaald dat inzet van uit de Trajectvoorziening nodig is. De trajectvoorziening heeft vooralsnog geen algemene functie als opvanglokaal bij lesverwijdering, inhalen van toetsen, enz.

Op welke gronden maakt een leerling gebruik van de trajectvoorziening?
Een leerling heeft extra ondersteuning nodig op het gebied van gedrag naar medeleerlingen en/of docenten, taak-werkhouding, sociaal-emotionele ontwikkeling en/of gebruik van executieve functies, specifieke leerbelemmeringen (o.a. NT2, TOS).

Op welke gronden maakt een docent/team gebruik van de trajectvoorziening?
Bij één van bovengenoemde signaleringsmomenten is geconstateerd dat een mentor/docent/team extra ondersteuning nodig heeft op het gebied van pedagogische en/of didactische omgang met groep en/of één of meerdere leerlingen in een groep.

Voorwaarde is dat de betreffende leerling/ouders/docent/team zich herkent in de omschreven ondersteuningsbehoefte en open staat voor on the job advisering/coaching.
Voorwaarde is tevens een reflectieve houding ten aanzien van handelen, opbrengsten en resultaten.

Bepalende factoren bij de totstandkoming van de indicering zijn:
- Urgentie
- Complexiteit

- Wat is er al gedaan?

Er kunnen zich echter ook situaties voordoen waarbij er sprake is van acute grote pedagogische zorg bij leerlingen die (nog) niet bekend zijn bij de Trajectvoorziening. In dat geval kan de Trajectvoorziening ondersteunen bij een adequate opvang van de leerling. Daarbij bepaalt de medewerker van de Trajectvoorziening, veelal in samenspraak met de teamleider en mogelijk andere betrokkenen, of een kind weer terug de les in kan en welke vervolgstappen nodig zijn.

Welke vormen van ondersteuning worden aangeboden binnen de Trajectvoorziening?

Uitgangspunten bij de ondersteuning vanuit de Trajectvoorziening zijn:

- De ondersteuning vindt zo veel mogelijk in de context van de hulpvraag plaats. Dat wil zeggen in de klas, naast de docent. Dat is namelijk de reële situatie waarin de docenten en leerling zich bevinden en de ondersteuningsvraag gevoeld wordt. Dit wil echter niet zeggen dat andere vormen van ondersteuning, eventueel op individueel niveau, niet óók ingezet kunnen worden.
- Afhankelijk van de ondersteuningsvraag zal altijd bezien worden wat exact nodig is in díé situatie, met díé leerling en met díé docent(en). Het streven is maatwerk.

Wat hieronder is weergegeven zijn daarmee voorbeelden van mogelijke inzet vanuit de Trajectvoorziening.

- Niveau: *Team/Docent*
    - Observatie docent-leerling interactie
    - Professionaliseringstrajecten in de vorm van coaching en/of co-teaching op alle hieronder genoemde thema's met als doel het bevorderen eigen kracht van docenten
    - Ondersteuning t.b.v. gespreksvoering met leerling en ouders
    - Uitbouwen van competenties van docenten op het gebied van pedagogische tact
    - Gezamenlijk met teamleiders/zorgondersteuners/mentoren bepalen van en mede uitvoering geven aan de gewenste inzet op het gebied van o.a.:
        - Pedagogische en didactische differentiatie in de omgang met groepen en/of leerlingen; denk aan:
            - Ondersteuning koersklassen
            - Doorstroom
            - Klassenmanagement
        - Sociale veiligheid
        - Handelingsgericht werken
        - Ondersteuningstrajecten in klassen/teams, professionalisering docenten
        - Ondersteuning in afstemming met externe partijen
    - Signalering en advisering t.a.v beleid

- Niveau: *Lesgroep*
  Groepsbegeleiding op het gebied van o.a.:
    - Inzet oplossingsgerichte cirkel bijv. tbv motivatie
    - Inzet groepsthermometer
    - Begeleiding groepsdynamische processen en daarbinnen sociaal-emotionele vaardigheden
    - Pedagogische ondersteuning in de klas; denk aan
        - Groepsobservaties

        - Pedagogisch klimaat, klassentrajecten, groepsvorming, klassengesprekken, inzicht in groepsprocessen, kwaliteiten en valkuilen ontdekken, eigenaarschap leerlingen vergroten
        - Meidenvenijn

- Niveau: *Leerling (individueel)*
    - Individuele observaties
    - Toepassen leerstrategieën
    - Individuele leerlingbegeleiding op het gebied van o.a.:
        - Begeleiding bij motivatieproblematiek
        - Re-integratie bij verzuimproblematiek
        - Begeleiding bij taak-werkhoudingsproblematiek
        - Begeleiding bij gedragsproblematiek
        - Geïndiceerde time-outs

Koppeling met de klassen met een specifieke ondersteuningsvraag

Een aantal klassen binnen ZuidWest kent een specifieke ondersteuningsvraag. Denk hierbij aan de koersklassen, de Internationale Schakel Klassen en de klassen met TOS/SH-leerlingen.

Deze klassen kennen over het algemeen al een sterke preventieve insteek en versterkte ondersteuningsvorm. De ondersteuning van de Trajectvoorziening kenmerkt zich bij deze klassen meer dan gemiddeld door ondersteuning van docenten waar het gaat om het aansturen van groepsdynamische processen en beïnvloeding van het pedagogisch klimaat.

Denk hierbij aan:
- Observaties in de klas (bij hulpvragen van de mentor/docent)
- Ondersteuning van docenten in de klas bij beïnvloeding van een positieve groepsvorming en groepsdynamiek
- Coachen van mentoren en docenten (on the job)
- Ondersteunen van mentoren bij het opstellen van doelen en handelingen (handelingsplannen, OPP's)
- Hoe te handelen bij doorstroom

Net als andere leerlingen kunnen ook de leerlingen van de koersklassen fysiek opgevangen worden binnen de Trajectvoorziening. Leerlingen van de koersklas hebben hiervoor per definitie een indicatie. Voorwaarde is dat de inzet is besproken met de zorgcoördinator of gedragswetenschapper.

Daarnaast speelt de trajectvoorziening een belangrijke rol bij de doorstroom naar regulier.

Rol van de zorgondersteuner

De zorgondersteuner vormt een belangrijke schakel in de zorg voor de leerlingen binnen het team. Naast de frequente contacten die de zorgondersteuner in het reguliere onderwijsproces heeft met mentoren, docenten en medewerkers van de Trajectvoorziening is met name het 'driegesprek' hiervoor een belangrijk middel.
Het driegesprek vindt plaats tussen leerlingbesprekingen en rapportvergaderingen in en heeft tot doel samen met de teamleider en de aan het team verbonden medewerker van de Trajectvoorziening de leerlingbespreking voor te bereiden en acties uit de rapportvergadering te monitoren.

Grenzen aan de begeleiding

Het aanbod vanuit de Trajectvoorziening kan bestaan uit een enkelvoudige of samengestelde inzet van bovengenoemde ondersteuningsvormen of elementen daaruit. Bij iedere ondersteuningsvorm is een 'standaard' omschreven met betrekking tot tijdsduur, frequentie en momenten van evaluatie. Deze standaard is leidend in het cyclisch en handelingsgericht werken. Het streven hierbij is altijd het behalen van de leerlingspecifieke doelen waardoor de leerling weer in staat wordt gesteld deel te nemen aan het reguliere onderwijsproces.
Aangezien het echter ook altijd maatwerk betreft zijn aanpassingen op de standaard mogelijk. In theorie kan het dan ook zo zijn dat een leerling gedurende de hele schoolloopbaan gebruik maakt van de trajectvoorziening als dit voorwaardelijk is voor het halen van een diploma.

Welke expertise is beschikbaar binnen de trajectvoorziening?

Onderstaande functionarissen zijn werkzaam in de trajectvoorziening op ZuidWest. Daarmee wordt de expertise in de school geborgd.

- Vanuit het Hooghuis:
    - Zorgcoördinatoren
    - Psychologen en orthopedagogen
    - Leerlingbegeleiders
    - Anti-pest coördinatoren
    - Gespecialiseerde docenten
- Extern, maar beschikbaar indien nodig:
    - Aansluitfunctionaris BJG
    - Leerplichtambtenaar
    - Schoolondersteuners vanuit REC4
    - Schoolondersteuners vanuit REC3
    - Schoolondersteuner op het gebied van Nieuwkomers
    - Cluster 2 expertise
    - Cluster 1 expertise
    - Jeugdarts GGD
    - Preventiemedewerkers Novadic Kentron
    - Schooladoptanten van de politie

Waar is de Trajectvoorziening te vinden?

De trajectvoorziening is centraal gelegen binnen de school, zichtbaar en toegankelijk. De trajectvoorziening biedt ruimte voor:

- Individuele begeleiding (spreekkamer)
- Incidentele en structurele leerlingopvang
- Werkruimte voor boven omschreven medewerkers.

Voor het Z(A)T wordt gebruik gemaakt van algemene ruimtes binnen de school.

Leerlingopvang binnen de Trajectvoorziening

Zowel op Zuid als op West kent de trajectvoorziening een plek waar leerlingen kunnen worden opgevangen. De opvang kan structureel (planbaar) dan wel incidenteel (niet-planbaar) van aard zijn. Het doel van deze opvang is als volgt:

> *Het tijdelijk ontlasten van leerling, docent en/of klas, waarbij aandacht is voor didactische en persoonlijke begeleiding (korte termijn doel). Daarnaast het toewerken naar terugkeer in de reguliere klassensituatie (langere termijn doel).*

Door middel van een intensief contact tussen de leerling, ouders, mentor, gedragswetenschapper en leerlingbegeleider wordt de leerling ondersteund in het behalen van zijn doelen zoals omschreven in het handelingsplan.

Communicatie

De mentor is verantwoordelijk voor de communicatie van de afspraken die binnen de Trajectvoorziening worden gemaakt naar het team en naar ouders/leerling.
De betrokken gedragswetenschapper is verantwoordelijk voor het op de hoogte brengen/houden van de zorgcoördinator van de inzet van de Trajectvoorziening en de inhoud van de evaluaties die niet op Z(A)T-niveau plaatsvinden.

Op welke wijze vindt monitoring en verantwoording plaats?

Monitoring

Monitoring vindt plaats op twee manieren:

- Kwantitatief: hoeveel leerlingen hebben op welke manier gebruik gemaakt van de trajectvoorziening en hoe verhoudt zich dit tot andere scholen in het SWV?
- Kwalitatief: na afloop van een begeleidingstraject zal door middel van een aantal gestandaardiseerde vragen de tevredenheid van leerling ouders en mentor worden gemeten. Afhankelijk van de uitslag zal al dan niet gericht feedback worden gevraagd.

Jaarlijks zullen deze gegevens geanalyseerd worden en zal op basis hiervan indien nodig beleid worden gemaakt dan wel bijgesteld.

Verantwoording

Verantwoording vindt plaats naar

- Naar ouders/leerling:
    - d.m.v. het handelingsplan in SOM, waarin minimaal beginsituatie, doelen en handelingen zijn opgenomen. Samen met de leerling als ouders als mentor/team worden doelen/handelingen geformuleerd. Deze worden regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.
    - Afhankelijk van de ondersteuningsvorm d.m.v. een begeleidingsverslag waarin doelen en kaders (frequentie, duur, evaluatiemomenten) van de begeleiding zijn beschreven. De inzet van alle betrokkenen is hierin concreet verwoord.

- Naar SWV: d.m.v. registratie in Docuware en in het geval van koersklasleerlingen het beschrijven en evalueren van doelstellingen in een OPP.

PROTOCOL
DYSLEXIE & DYSCALCULIE
HOOGHUIS ZUIDWEST

Schooljaar 2020-2021

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 40

1 | Wat is dyslexie 41

2 | Wat is dyscalculie 42

3 | Signalering en screening 43

4 | Leerlingen met een leerstoornis in de klas 44

4.1 Dyslexie-/dyscalculieverklaring 44

4.2 Dyslexie-/dyscalculiefaciliteiten 44

5 | Verantwoordelijkheid van de leerling 47

Bijlage 1; Dyslexie - lay out toetsen 48

Bijlage 2; tips leerlingen 49

Inleiding

Dit protocol is bedoeld om iedereen (docenten, ouders, leerlingen en andere geïnteresseerden) in en rondom de school te informeren over het dyslexie- en dyscalculiebeleid op onze school, Het Hooghuis ZuidWest. Dyslexie en dyscalculie zijn leerstoornissen waar de laatste jaren steeds meer bekendheid en aandacht voor is. Sommige leerlingen met dyslexie danwel dyscalculie kunnen zonder faciliteiten en voorzieningen niet of nauwelijks laten zien waar zij toe in staat zijn.

Dit protocol geeft handvatten voor het omgaan met leerlingen met dyslexie of dyscalculie (wanneer het beiden betreft, zal er in dit document worden gesproken over leerstoornis(sen)). Het bevat een omschrijving van het de begrippen ‘dyslexie’ en ‘dyscalculie’, een opsomming van compensatie- en dispensatiemogelijkheden zowel in de lessen als bij toetsen en examens, de mogelijkheid van extra ondersteuning en een leidraad over hoe om te gaan met een leerling met een leerstoornis in de klas. In dit protocol staat echter ook beschreven waar een leerling zelf verantwoordelijk voor is.

1 | Wat is dyslexie

Dyslexie is een leerstoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau (Stichting Dyslexie Nederland).

Dyslectische leerlingen in het voortgezet onderwijs hebben onder andere problemen met:

- Lezen en/of spellen op woordniveau, zowel in het Nederlands als ook in de moderne vreemde talen.
- Het snel en accuraat lezen (decoderen) van teksten bij alle vakken.
- Het snel en accuraat spellen (coderen) bij functioneel schrijven bij alle vakken.
- Automatiseren en werkgeheugen.
- Niet al deze problemen doen zich (in gelijke mate) bij alle leerlingen voor.

Het gaat hierbij niet alleen om problemen bij het aanleren van lezen en spellen op woordniveau maar ook bij het toepassen in alle vakken die een beroep doen op functioneel lezen, schrijven en automatiseren.

Dyslexie kan sociaal emotionele problemen veroorzaken: negatieve gedachten die ontstaan uit eerder falen.

2 | Wat is dyscalculie

Dyscalculie is een stoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen met het leren en vlot en accuraat oproepen of toepassen van reken- en wiskundekennis (feiten/afspraken) (Ruijssenaars, van Luit, & van Lieshout, 2004; de wetenschappelijke onderbouwde theorie die in Nederland het meest aangehangen wordt).

Leerlingen met dyscalculie hebben in het voortgezet onderwijs onder andere problemen met:

- het automatiseren van eenvoudige sommen en het gebruiken simpele procedures
- het volgen van een stapsgewijze aanpak
- het maken van associaties met eerder opgedane kennis
- de plaats van getallen en keren veelvuldig getallen om
- ruimtelijk inzicht (bijv. topografie)
- kloklezen
- het afleiden van rekensommen uit tekstueel weergegeven opdrachten
- Niet al deze problemen doen zich (in gelijke mate) bij alle leerlingen voor.

Hierdoor blijven leerlingen met dyscalculie wat betreft hun reken- en wiskundeprestaties achter bij het niveau dat op school van hen verwacht wordt. Het gaat hierbij niet alleen om problemen bij het aanleren van rekenen en wiskunde, maar ook bij het toepassen in alle vakken die een beroep doen op functioneel rekenen en automatiseren.

Dyscalculie kan sociaal emotionele problemen veroorzaken: negatieve gedachten die ontstaan uit eerder falen.

3 | Signalering en screening

Leerlingen kunnen op verschillende manieren gesignaleerd worden t.a.v. kenmerken van een mogelijke leerstoornis:

- Vanuit de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs door middel van een dyslexieoverdrachtsdossier van de basisschool en/of het Leerlingvolgssysteem (LVS);
- Tijdens de bespreking in de toelatingscommissie;
- Bij toelating naar aanleiding van dossieranalyse;
- Door signalering vanuit mentoren/docententeam/ouders.

Wanneer er vanuit het dossier sprake is van deze signalen worden leerlingen binnen ZuidWest gevolgd. Wanneer er sprake is van problemen of stagnatie in de ontwikkeling die mogelijk voortkomt vanuit deze symptomen, kan er via de zorgcoördinator een dossieranalyse worden aangevraagd bij een gedragswetenschapper om te bezien of er voldoende aanwijzingen zijn voor verder onderzoek naar een mogelijke leerstoornis.

Aan de hand van de dossieranalyse wordt bepaald welk traject de leerling zal worden geadviseerd. Hierbij wordt gekeken naar de gegevens van het basisonderwijs en gegevens die in SOM terug te vinden zijn. Soms wordt er bij twijfel aanvullend onderzoek uitgevoerd (EMT, Klepel, PI-dictee). Uiteindelijk komt er een verslag en wordt de leerling ingedeeld in één van de 4 onderstaande categorieën:

A. Leerlingen die op basis van reeds beschikbare dossiergegevens worden geadviseerd bij een extern bureau een verder onderzoekstraject in te zetten (NB: deze leerlingen hebben al wel recht op voorlopige dyslexie- danwel dyscalculiefaciliteiten, maar de leerstoornis is nog niet vastgesteld. De voorlopige faciliteiten verlopen na één kalenderjaar).

B. Leerlingen waarbij de onderkennende diagnose van een leerstoornis niet is aangetoond, maar waarbij wel indicaties bestaan vanuit het dossier. Deze leerlingen wordt geadviseerd een externe training *technisch lezen* en *spelling danwel rekenen* te volgen. (NB: deze leerlingen hebben al wel recht op voorlopige dyslexie- danwel dyscalculiefaciliteiten, maar de leerstoornis is nog niet vastgesteld. De voorlopige faciliteiten verlopen na één kalenderjaar).

C. Leerlingen waarbij bij nadere analyse toch onvoldoende aanwijzingen zijn in de richting van een leerstoornis. De eventueel al verleende faciliteiten worden ingetrokken.

D. Leerlingen die binnen de Trajectvoorziening besproken worden (uitzonderingen); dit gaat om complexe dossiers en/of waar standpuntbepaling nodig is.
Indien een leerling ingedeeld wordt bij categorie A of B krijgt wordt de leerling tijdelijk behandeld als een leerling met een leerstoornis en mag die gebruik maken van extra faciliteiten tot duidelijk is of het vermoeden van de leerstoornis is bevestigd. De geldigheidsduur van de extra faciliteiten bedraagt maximaal 1 kalenderjaar. De school voert de gegeven adviezen niet zelf uit. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van de ouders. Ouders krijgen een lijst met externe onderzoeks- en begeleidingsbureaus in de regio Oss. Deze lijst is niet volledig, ouders zijn vrij om zelf verder te zoeken en een keuze te maken.

4 | Leerlingen met een leerstoornis in de klas

4.1 Dyslexie-/dyscalculieverklaring

Het diagnostisch onderzoek naar een leerstoornis en het afgeven van een verklaring ligt in handen van psychologen en orthopedagogen op het niveau van GZ-psychologen met een erkende bekwaamheidsregistratie in de psychodiagnostiek.
De adviezen die gegeven worden in de verklaring over de faciliteiten zijn algemeen van aard en niet op de betreffende leerling toegespitst. Dit houdt in dat de vermelde faciliteiten op de verklaring niet de faciliteiten zijn waar de leerling recht op heeft of welke de leerling nodig heeft. Daarnaast moeten de toegekende faciliteiten binnen de mogelijkheden van de school passen.

4.2 Dyslexie-/dyscalculiefaciliteiten

Aan het begin van het schooljaar inventariseert de mentor welke leerlingen een leerstoornis hebben. De mentor levert deze lijst in bij de administratie. De administratie controleert of de dyslexieverklaringen aanwezig zijn in het dossier. Mocht dit niet het geval dan wordt dit via de mentor opgevraagd bij ouders. Vervolgens wordt de diagnose in SOM aangegeven met daarbij dat de leerling gebruik mag maken van extra faciliteiten (zie paragraaf c.).
De leerling bespreekt met de mentor van welke faciliteiten hij of zij gebruik wil maken. De mentor legt dit vast in het logboek en communiceert dit naar de lesgevende docenten (evt. middels het groepsplan).

Faciliteiten
Het Hooghuis Zuidwest biedt, passend bij de behoeften van de leerling onderstaande faciliteiten aan.

Bij dyslexie:

- *Vergroot lettertype (bij voorkeur Arial 12 als standaard gebruiken) of vergrotingen*
- *Digitale auditieve ondersteuning middels Claroread, deze is te downloaden via de site download.hethooghuis.nl*
- *20% Extra tijd bij toetsen. Indien dit niet mogelijk is in de les dan is er de mogelijkheid om de leerling minder toets opgaven te laten maken of de leerling in een pauze of na schooltijd door te laten werken. Belangrijk hierbij is dat de leerling en de docent hier van te voren afspraken over maken met elkaar.*
- *Aangepaste beoordeling bij spelling, conform de afspraken binnen de vaksectie. De vaksecties hebben hier met elkaar uitspraken over gedaan.*

Bij dyscalculie:

- *Gebruik maken van rekenmachine, officiële standaard rekenkaarten (zie www.examenblad.nl) en kladpapier.*
- *20% extra tijd bij toetsen. Indien dit niet mogelijk is in de les dan is er de mogelijkheid om de leerling minder toets opgaven te laten maken of de leerling in een pauze of na schooltijd door te laten werken. Belangrijk hierbij is dat de leerling en de docent hier van tevoren afspraken over maken met elkaar.*
- *Aangepaste beoordeling bij rekenen, conform de afspraken binnen de vaksectie. De vaksecties hebben hier met elkaar uitspraken over gedaan.*

4.2.2 Omgang in de klas

Algemeen:

- Zorg dat je als docent weet welke leerlingen een leerstoornis hebben. Dit kun je terugvinden op het groepsoverzicht.
- Overleg welke plaats in de klas prettig is, zodat de leerling de instructie zo goed mogelijk mee krijgt en indien nodig extra aansturing/instructie kan krijgen.
- Bespreek het aanpakgedrag van opdrachten.
- Bouw extra instructie- en oefentijd in indien nodig (en mogelijk).
- Houd (eventuele) onzekerheid in de gaten. Een leerstoornis kan samengaan met sociaal emotionele problemen: negatieve gedachten die ontstaan uit eerder falen.

Bij dyslexie:

- Zorg voor helder taalgebruik:
    - Gebruik (zoveel mogelijk) woorden die de leerlingen kennen.
    - Leg nieuwe begrippen goed uit (liefst aan het begin van de les).
    - Geef concrete voorbeelden die aansluiten bij de ervaringswereld van de leerling.
    - Visualiseer de uitleg.
    - Stel concrete vragen en bouw voldoende wachttijd na de vraag.
- Bied leerlingen voldoende tijd om aantekeningen te maken of van het bord over te nemen eventueel door ze er een foto van te laten maken.
- Zorg voor een dyslexie vriendelijke lay-out van toetsen (zie bijlage 3).
- Zorg voor een toets op een USB stick of mail de toets naar de leerling indien de leerling en mentor afgesproken hebben dat toetsen digitaal gemaakt mogen worden. Een andere mogelijkheid is om een leenlaptop te lenen en de toets hierop te openen. Helaas is het nog niet mogelijk om de toets te beveiligen, alvorens deze aan de leerling te geven.

Bij dyscalculie:

- Bied uitleg en instructie zoveel mogelijk visueel en stapsgewijs aan (probeer wiskunderegels zoveel mogelijk te visualiseren op het bord).
- Controleer of de leerling de uitleg begrepen heeft.
- Geef extra uitleg bij abstracte opdrachten.
- Laat de leerling werken met rekenmachine en kladpapier.
- Leer de leerling effectief gebruik te maken van de rekenmachine.
- Laat opdrachten of onderdelen waar de leerling moeite mee heeft oefenen en herhalen.
- Voor vakspecifieke hulp is het van belang om te isoleren (één deelvaardigheid), integreren (bredere vaardigheid), generaliseren en transfereren (ruimere context).

4.3.3. Examenfaciliteiten

Bron: www.examenblad.nl

De faciliteiten voor dyslectici zijn wettelijk vastgesteld op:

- verklanking (voorlezen van teksten)
- maximaal 30 minuten tijdverlenging
- gebruik van de computer als schijfgerei, waarbij voor dyslectici de spellingscontrole mag worden gebruikt. Bij gebruik van de computer ziet de school erop toe dat de leerling geen toegang heeft tot hulpmiddelen die niet zijn toegestaan.

De faciliteiten voor dyscalculici zijn wettelijk vastgesteld op:

- maximaal 30 minuten tijdverlenging

- gebruik van standaard rekenkaarten (die zijn uitgegeven door het College voor Toetsen en Examens).

Op ZuidWest wordt het examen digitaal afgenomen middels Facet waarin deze hulpmiddelen zijn verwerkt (m.u.v. de rekenkaarten). Voor de mogelijkheid van specifieke uitzonderingen wordt verwezen naar de website van het CvtE (www.examenblad.nl).

5 | Verantwoordelijkheid van de leerling

Hierboven heb je kunnen lezen wat je van een docent mag verwachten. Maar natuurlijk kun je hier zelf ook wat in doen.

Daarom verwachten we dit van jou:

- Vertel aan docenten dat jij een leerstoornis hebt en vertel daarbij ook waar jij behoefte aan hebt t.a.v. faciliteiten. De docent kan hier dan zoveel mogelijk rekening mee houden.
- Maak gebruik van de hulpmiddelen die aangeboden worden.

Bijlage 1; Dyslexie - lay out toetsen

- Lettertype Arial 12
- Regelafstand 1,5
- Gebruik geen cursieve woorden maar dik gedrukte of onderstreepte woorden.
- Gekopieerde bronnen moeten vergroot worden.
- Zorg voor een overzichtelijke lay-out met voldoende witruimte tussen de verschillende onderdelen.

Bijlage 2; tips leerlingen

Algemeen:

- Maak tijdens de les aantekeningen of vraag of je een foto van het bord mag maken of een kopie van de aantekeningen van een klasgenoot.
- Vraag om extra uitleg en stel vragen wanneer je zaken niet begrijpt
- Plan je huiswerk goed, verdeel je werk en neem regelmatig pauze.
- Een goede inzet tijdens de lessen is belangrijk, ook als je het moeilijk vindt
- Maak gebruik van hulpmiddelen

Bij dyslexie:

- Ga bij het maken van werk stapsgewijs te werk:
    - Lees opgaven zorgvuldig.
    - Bedenk in eigen woorden wat er gevraagd wordt.
    - Geef antwoord op de vraag.
    - Controleer of je antwoord gegeven hebt op de vraag.
- Gebruik bij het leren van woordjes een goede strategie, bijvoorbeeld:
    - Neem een los blaadje en schrijf alle woorden op die je moet leren met de vertaling erachter.
    - Dek de vertaling af en schrijf nogmaals de vertaling op.
    - Controleer de woorden en markeer de fouten (ook als je een spellingsfout gemaakt hebt).
    - Schrijf onder de lijst de foute woorden nogmaals op met de vertaling.
    - Oefen nu alleen de lijst met foute woorden.
    - Herhaal dit net zo lang tot je alle woorden kent.

Bij dyscalculie:

- Ga bij het maken van wiskunde opdrachten steeds stapsgewijs te werk:
    - Lees eerst de opgave zorgvuldig
    - Vertel in eigen woorden wat er gevraagd wordt
    - Onderstreep belangrijke informatie in de opdracht of schrijf deze op kladpapier
    - Bereken de opgave
    - Controleer of je antwoord gegeven hebt op de vraag

PROTOCOL
MEDISCH HANDELEN EN HANDELEN BIJ ZIEKTE
HOOGHUIS ZUIDWEST

Schooljaar 2020-2021

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 52

1 | ZIEK MELDEN 53

1.1 De leerling is 's ochtends ziek..... 53

1.2 De leerling wordt ziek op school 53

2 | MEDISCH HANDELEN 54

Inleiding

Dit protocol is bedoeld om iedereen (docenten, ouders, leerlingen en andere geïnteresseerden) in en rondom de school te informeren over het beleid ten aanzien van medisch handelen en handelen bij ziekte op onze school, Het Hooghuis ZuidWest.

Dit protocol geeft handvatten voor de wijze waarop er wordt omgegaan met ziekte en medisch handelen binnen de school. De verantwoordelijkheid hieromtrent ligt bij ouders. School is dienstbaar ten aanzien van de gezondheid van leerlingen, dan wel in het kader van medicijnverstrekking. School neemt echter geen rol of taak over.

1 | ZIEK MELDEN

De leerling is ’s ochtends ziek

Als de leerling ’s ochtends ziek is en daardoor niet naar school kan, melden ouders[4] hun kind voor 08.00 uur ziek bij de leerlingbalie van de school. Zodra het kind weer beter is, wordt ook dit ’s ochtends door ouders gemeld bij de leerlingbalie.

1.2 De leerling wordt ziek op school

Op het moment dat een leerling zich ziek voelt, dan meldt de leerling zich bij de leerlingbalie, waar medewerkers aanwezig zijn.

1.1.1. Eerst de ouders raadplegen

Wanneer de medewerker van de leerlingbalie inschat dat de leerling inderdaad te ziek is om op school te blijven zal altijd eerst geprobeerd worden contact te zoeken met de ouders. In overleg met ouders wordt besloten of een kind naar huis kan of dat geprobeerd wordt, bijv. m.b.v. eigen pijnstillers, een kind de dag te laten afmaken. School mag geen pijnstillers verstrekken.

1.1.2. Als een ouder niet te bereiken is

Problematisch is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, telefonisch niet te bereiken zijn. De leerling kan niet naar huis gestuurd worden zonder dat daar toezicht is. In dat geval zal via diverse communicatiemiddelen alsnog geprobeerd worden contact met ouders te leggen om het overleg te voeren. Tot dat moment blijft de leerling in principe op school.

[4] Overal waar ouder(s) worden vermeld kan ook verzorger(s) of de daartoe aangewezen vertegenwoordiger(s) van de ouder(s) worden gelezen

2 | MEDISCH HANDELEN

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij incidenteel of een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, antibiotica, medicatie t.b.v. AD(H)D, maar ook medicatie die in een acute noodsituatie moet worden toegediend. Indien nodig kan afgesproken worden dat deze medicijnen op school worden bewaard en verstrekt. In deze situatie vraagt de mentor toestemming van de ouders, legt gemaakte afspraken daarover vast in het logboek in SOM en informeert het team hierover. In overleg met ouders wordt tevens besloten in hoeverre de leerlingbalie wordt geïnformeerd en/of een mededeling in de docentekamer wordt opgehangen.

Bij het noteren van de afspraken in het logboek kan gedacht worden aan:

- Diagnose / ziekte
- Soort medicatie
- Wie het initiatief neemt t.a.v. het medicijngebruik
- Wanneer het medicijn toegediend mag worden
- In welke situaties het medicijn mag worden toegediend
- Dosering van het medicijn
- Wijze van toediening
- Wijze/locatie van bewaren
- Datum van de afspraken
- Toestemming van ouders

Bijlage 5 - Verzuimpreventie

1. Bij langdurig ziekteverzuim

Een leerling is meer dan anderhalve week aaneengesloten ziek.

- Neem contact op met ouders, spreek je zorgen uit en informeer naar de achtergronden van het ziek zijn.
- Maak samen met de leerling een inhaalprogramma zodra de leerling weer op school is.
- Overleg bij aanhoudend en aaneengesloten verzuim met teamleider en/of zorgcoördinator om ter ondersteuning evt. een schoolarts in te kunnen zetten.

2. Bij kortdurend frequent ziekteverzuim

Een leerling wordt meerdere keren gedurende korte tijd ziekgemeld, gaat regelmatig ziek naar huis en/of laat opvallend verzuim zien (bijv. altijd op dezelfde dag/tijd). De vierde keer in 12 weken of 6 keer gedurende het schooljaar wordt door de GGD gezien als frequent.

- Neem contact op met ouders, spreek je zorgen uit en informeer naar de achtergronden van het frequent ziek zijn.
- Blijft het ziekmelden aanhouden:
    - overleg met teamleider en/of zorgcoördinator om ter ondersteuning evt. een schoolarts in te kunnen zetten.
    - nodig ouders en leerling op school uit om het voorkomen van verzuim te bespreken en afspraken hierover te maken, ook als het gerechtvaardigd ziekteverzuim is.
    - Koppel resultaten van het gesprek terug naar teamleider en/of zorgcoördinator.
- Als een leerling ≥9 keer in het schooljaar ziek is gemeld, altijd een aanmelding doen voor het Z(A)T.

3. Bij ongeoorloofd verzuim

Een leerling is 1 of meerdere uren afwezig zonder geldige reden.

- Neem bij iedere signalering direct contact op met ouders en pas de algemeen geldende sanctie toe (dubbel inhalen).
- Als een leerling ≥9 uur ongeoorloofd verzuim heeft gehad (al dan niet afgehandeld):
    - nodig ouders en leerling op school uit om het voorkomen van verzuim te bespreken en afspraken hierover te maken.
    - meld het verzuim bij Leerplicht en geef hierbij kort de opbrengsten van het gesprek weer. Leerplicht zal evt. maatregelen/actie uitvoeren, mede o.b.v. historie.
- Als een leerling ≥20 uur ongeoorloofd verzuim heeft gehad (al dan niet afgehandeld):
    - overleg met teamleider en/of zorgcoördinator
    - doe opnieuw melding bij Leerplicht. Leerplicht zal evt. maatregelen/actie uitvoeren, mede o.b.v. historie.

Melding bij Leerlicht kan:
- via de leerlingbalie
- bij de Leerplichtambtenaar (wanneer deze op locatie aanwezig is of via Duo)

Bijlage 6 - Internationale schakelklas

Onderwijs

De doelstelling in de ISK is om leerlingen de Nederlandse taal en cultuur te leren. Leerlingen moeten het Nederlands in voldoende mate beheersen, zodat zij lessen kunnen gaan volgen in het voortgezet onderwijs of op het beroepsopleiding binnen het mbo. Naast de lessen Nederlands als Tweede taal (NT2) worden ook vakken als rekenen en wiskunde, Engels, bewegingsonderwijs en mens en maatschappij gegeven. Om leerlingen alvast kennis te laten maken met een vervolgopleiding of een beroep worden er ook aandacht besteed een loopbaanoriëntatie. Alle leerlingen in de ISK krijgen wekelijks lessen in creatieve vakken. Bij alle vakken is er aandacht voor het leren van sociale vaardigheden en het ontdekken van talenten.

Leerlingenzorg

Een belangrijk onderdeel van het onderwijs in de ISK is zorg voor leerlingen. De klassen in de ISK zijn daarom klein en bestaan uit maximaal 17 leerlingen per klas. Zo kan de docent iedere leerling voldoende aandacht geven. Ook wordt gebruik gemaakt van onderwijsassistenten, die de vakdocenten in de klas ondersteunen.
Elke klas heeft een mentor, die het aanspreekpunt is voor de leerling en diens ouders/verzorgers. Docenten houden goed in de gaten hoe het met de leerlingen gaat. Belangrijke signalen worden doorgegeven aan de mentor die deze met leerling en/of ouders bespreekt. Dit kan bijv. gaan over zaken als huiswerk, schoolregels en omgaan met elkaar.
Leerlingen kunnen niet leren als ze zich niet fijn voelen. Indien nodig kan de mentor de hulp inroepen van het zorgteam. De problematiek van de leerling wordt daar besproken en samen wordt gezocht naar mogelijke oplossingen. Daarbij kan ook hulp van zogenaamde externe deskundigen ingeroepen worden, zoals een schoolarts, het Basisteam Jeugd en Gezin of Leerplicht.

Doorstroom

De duur van het ISK-onderwijs is voor iedere leerling anders. Leerlingen kunnen gedurende het hele schooljaar instromen en iedere leerling volgt in de ISK een eigen leerroute. Gemiddeld volgen leerlingen twee jaar ISK-onderwijs voordat zij doorstromen naar het voortgezet onderwijs of het mbo.
In de periode dat een leerling in de ISK zit worden de vorderingen nauwgezet bijgehouden. Dit is belangrijk om te kunnen bepalen wanneer een leerling kan doorstromen naar een vervolgopleiding. Ook wordt steeds besproken wat het uitstroom perspectief van een leerling is.
Dit hangt onder andere af van:

- de beheersing van de Nederlandse taal (gebaseerd op Europese ReferentieKaders en TOA-toetsen);
- de cognitieve capaciteiten (idem);
- de leeftijd;
- de eigen studie- of beroepswens.

De mentor van de klas van de ISK begeleidt de leerlingen in de keuze voor een vervolgstudie en beroep.

Aanmelding en Toelating

Om te kunnen starten binnen de ISK van Het Hooghuis moet een leerling aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Hij/zij mag nog geen twee jaar in Nederland zijn
- Hij/zij is in de leeftijd van 12 tot en met 14 jaar
- de Nederlandse taal onvoldoende beheersen om deel te kunnen nemen aan het voortgezet onderwijs

Het proces van aanmelden begint door contact op te nemen met locatie ZuidWest van Het Hooghuis. Vervolgens dienen ouders/verzorgers het volgende in te leveren:

- een volledig ingevuld en ondertekend aanmeldformulier,
- een volledig ingevuld en ondertekend toestemmingsformulier voor dossieroverdracht
- én een document dat nationaliteit en verblijfsduur in Nederland van de leerling aantoont (met één van de daartoe door de overheid aangewezen documenten).

Als dit ontvangen is worden leerling en ouders uitgenodigd voor een intakegesprek. Als een leerling aan bovenstaande criteria voldoet volgt na de intake een zo spoedig mogelijke plaatsing.

Wanneer een leerling niet (volledig) voldoet aan bovenstaande criteria zal bij aanmelding worden besproken wat de ISK te bieden heeft of dat een andere onderwijsplek meer geschikt is.
Is een leerling 15 jaar of ouder zal hij/zij wel worden ingeschreven bij Het Hooghuis, maar het ISK-onderwijs volgen bij ROC De Leijgraaf in Uden.

Bijlage 7 - Het synergiemodel toegepast binnen ZuidWest: de Koersklassen

Visie op ondersteuning vanuit de koersklassen

We streven naar integratie en participatie van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften in het regulier onderwijs. Hiermee willen wij recht doen aan verschillen en kinderen ondersteunen in hun ontwikkeling tot volwaardige en succesvolle deelnemers aan de maatschappij.

Dit komt tot uiting in drie hoofdtaken bij de invulling van het onderwijs:
- Kwalificatie: De samenhang en systematiek in het aanleren van kennis en vaardigheden.
- Socialisatie: Wie we zijn als school. Wat we uitdragen. Onze visie, waarden, omgangsvormen, afspraken, rituelen.
- Vorming: We begeleiden leerlingen in hun identiteitsontwikkeling, de bewustwording (naar zichzelf en anderen toe) en hun keuzeproces.

Onze veranderende leerlingpopulatie vraagt een andere ondersteuning/zorgstructuur dan voorheen. Door laagdrempelig en daadkrachtig in te zetten op preventie en de koppeling te zoeken met de dagelijkse onderwijspraktijk worden docenten ondersteund in het omgaan met de toenemende behoefte aan pedagogische en didactische differentiatie.
Daar waar de ondersteuningsbehoefte de reguliere onderwijssetting en de trajectvoorziening overstijgt maken wij gebruik van de speciale setting; de koersklas.
Het doel van de koersklas is tweeledig:
- in de onderbouw is het streven dat leerlingen na maximaal twee jaar schakelen naar regulieronderwijs, eventueel met ondersteuning van de trajectvoorziening
- in de bovenbouw is het streven dat leerlingen met een diploma uitstromen naar het MBO.

Motto
Samen leren en werken aan een kansrijke toekomst.

Doelstelling
Met het bovenstaande in gedachten onderschrijft ZuidWest de doelstelling voor de koersklassen zoals die binnen het SWV is omschreven. De doelstelling van koersklassen luidt:

> *Een aangepaste kleinschalige setting binnen een reguliere VO-school met bijzondere aandacht voor sociaal-emotionele en didactische ontwikkeling middels veiligheid, structuur en nabijheid.*

Voor wie zijn de koersklassen?

Koersklassen zijn er voor leerlingen die structureel extra structuur, veiligheid, toezicht en sturing nodig hebben in de dagelijkse lessituaties. Voor deze leerlingen is het vaak dermate lastig om de transfer te maken van begeleidingsmomenten naar de reguliere lessituatie, dat ze beperkt op afstand begeleidbaar en stuurbaar zijn. Dit komt voort uit internaliserend of externaliserend gedrag en/of forse belemmeringen op didactisch en sociaal-emotioneel vlak, vaak gestapeld. Binnen een kleine setting, met meer individuele ondersteuning, kunnen ze zich vaardigheden die nodig zijn in het regulier onderwijs eigen maken. Het voortgezet speciaal onderwijs is in dergelijke gevallen een te intensieve vorm van ondersteuning. In de onderbouw gaat het om leerlingen die volgens de basisschool (regulier of speciaal (basis-)onderwijs) intensieve ondersteuning nodig hebben of leerlingen waarvoor gedurende de middelbare schooltijd blijkt dat de ondersteuningsbehoefte dermate groot is dat de begeleiding vanuit de Trajectvoorziening

niet volstaat. In de bovenbouw gaat het om leerlingen die ondanks ondersteuning in de onderbouw (koersklas) onvoldoende aanpassingsvermogen hebben om, al dan niet met ondersteuning vanuit de Trajectvoorziening, in te kunnen stromen in de reguliere bovenbouw. Daarnaast betreft het leerlingen die vanuit het VSO doorstromen naar het regulier onderwijs.

Op welke wijze vindt signalering plaats?

Onderinstroom

In de meeste gevallen vindt signalering plaats op de basisscholen. Kinderen met een ondersteuningsbehoefte die aansluit bij de koersklassen zijn vaak eind groep 7 al in beeld bij de leerkracht. De eerste contacten met locatie ZuidWest vinden plaats in het najaar van groep 8.

Tussentijdse (zij)instroom

Hoewel niet geheel volgens de preventieve uitgangspunt van het synergiemodel is de realiteit dat sommige leerlingen zich binnen het vo op een dusdanige manier ontwikkelen dat inzet van de koersklas noodzakelijk lijkt om een diploma binnen het regulier onderwijs te behalen. Signalering van deze leerlingen vindt plaats gedurende het lopende schooljaar binnen het Z(A)T van de betreffende locatie.

Wat is de route naar de koersklassen?

Route bij onderinstroom

Periode van oriëntatie en dossiervorming

Omdat veel leerlingen al tijdig in beeld zijn wordt zo snel mogelijk gestart met dossiervorming. Dit gaat volgens deze stappen:

- In samenspraak met de basisschool nemen ouders contact op met de loketfunctionaris van ZuidWest
- Leerling en ouders worden uitgenodigd voor een intake
- Ouders leveren op dat moment al zo veel mogelijk dossierinformatie aan. Dit kan bestaan uit informatie van de basisschool en informatie die ouders in eigen beheer hebben en er voor kiezen te delen met school.
  Deze dossierinformatie dient te bestaan uit concreet omschreven ondersteuningsbehoeften op het gebied van gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en/of taak-werkhouding, met onderbouwing door middel van:
  - Actuele didactische vorderingen
  - Sociaal Emotioneel Onderzoek (SEV en SAQI)
  - Intelligentie-onderzoek (NIO of WISC)
  - Handelingsplannen en resultaten van geboden ondersteuning op de basisschool
  - Evt. rapportages van psychologisch onderzoek
  - Evt. rapportages van hulpverlening/ondersteuning buiten school
- Ouders geven hiermee toestemming voor analyse van deze (voor hen bekende) gegevens en het bespreken hiervan in de toelatingscommissie.
- Ouders en basisschool vullen een Sociaal Emotionele Vragenlijst (SEV) in over de leerling
- De loketfunctionaris vult ontbrekende dossierinformatie aan door middel van:
  - Navraag bij de basisschool (bijv. de laatste CITO-scores)
  - Navraag bij ouders
  - Toevoeging screening (indien daarvoor toestemming is van ouders)

Aanmelding bij locatie ZuidWest

Leerlingen die mogelijk in aanmerking komen voor een plaats in de koersklas worden aangemeld tijdens de reguliere aanmelddagen in maart.
Het is daarbij niet mogelijk voor ouders om een voorkeur voor de koersklas uit te spreken op het aanmeldformulier. Ook is het voor basisscholen niet mogelijk een advies te geven richting de koersklas. Zij dienen door middel van het concreet omschrijven van de ondersteuningsbehoeften van de leerling en de ingezette handelingen te onderbouwen dat het betreffende kind gebaat is bij een passende start in een koersklas.

De Toelatingscommissie

Het voornemen tot plaatsing in de koersklassen vindt plaats in de reguliere toelatingscommissie (TC). In deze TC hebben zitting:

- Vertegenwoordiging van de locatie van aanmelding (indien van toepassing[5])
- Vertegenwoordiging van de locatie van uitvoering van de koersklassen
- Gedragswetenschapper locatie van uitvoering
- Zorgcoördinator van de locatie, tevens koersklascoördinator

Het integraal beeld van de leerling en de ondersteuningsbehoeften zijn leidend voor het voorgenomen besluit van de TC. Op basis daarvan wordt bekostiging aangevraagd bij het SWV.

Toekenning van bekostiging voor de koersklas: Ondersteuningsperspectief Plan (OPP)/Onderbouwingsformulier (OBF)

Het voorgenomen besluit omtrent plaatsing in een koersklas zal genomen worden op basis van bovengenoemde dossierinformatie. Dit wordt verwoord in een ondersteuningsperspectief plan (OPP) en een onderbouwingsformulier (OBF). Daarmee wordt de bekostiging van een koersklasplaatsing aangevraagd bij het SWV. Indien de ACTA dit voorgenomen besluit onderschrijft wordt dit als advies voorgelegd aan de directeur van het SWV die het uiteindelijke besluit neemt. Indien de ACTA het voorgenomen besluit (nog) niet onderschrijft zal daarover overleg plaatsvinden met de aanvragende school.

Plaatsing in een koersklas wordt in principe per schooljaar toegekend. Op basis van een evaluatie zal aan het einde van het schooljaar in de TC worden bepaald in hoeverre verlenging wenselijk/noodzakelijk is.

Binnen zes weken na aanvang van het schooljaar na plaatsing dienen de ontwikkeldoelen in dit OPP verder geconcretiseerd te zijn, gebaseerd op de betreffende leerling in de betreffende context. Dit OPP wordt met ouders en leerling besproken, getekend en is het startdocument in het volgen van de ontwikkeling van de leerling richting uitstroom naar regulier.

Gedurende het schooljaar wordt het OPP geregeld geëvalueerd, met daarin opgenomen uitspraken en onderbouwing/argumenten gericht op uitstroom. De eindevaluatie wordt opnieuw met ouders en leerling besproken en ondertekend. Hierbij worden de doelen voor volgend schooljaar direct weer vastgesteld in een nieuw OPP, en wederom ondertekend.

Communicatie na plaatsing

School draagt zorg voor het sturen van een plaatsingsbrief naar ouders.
Na een positief bekostigingsbesluit ontvangen ouders de beschikking van het SWV.
Bij een negatief besluit wordt het besluit tevens mondeling aan ouders toegelicht.

[5] In het geval van ZuidWest zal dit alleen bij zijinstroom het geval zijn

De route bij tussentijdse (zij)instroom

Periode van dossiervorming

De zorgcoördinator van toeleverende school neemt, zodra de leerling in beeld komt voor de koersklas, met instemming van ouders contact op met de zorgcoördinator van ZuidWest.

- De school van herkomst levert zo veel mogelijk dossierinformatie aan.
  Deze dossierinformatie dient te bestaan uit concreet omschreven ondersteuningsbehoeften op het gebied van gedrag, sociaal-emotionele ontwikkeling en/of taak-werkhouding, met onderbouwing door middel van bijvoorbeeld:
  - Actuele didactische vorderingen
  - Sociaal Emotioneel Onderzoek (SAQI)
  - Intelligentie-onderzoek (NIO of WISC)
  - Handelingsplannen en resultaten van geboden ondersteuning op de school van herkomst. Ondersteuning dient minimaal op zorgteam-niveau te zijn geboden en al dan niet succes van de inzet kan hiermee worden aangetoond.
  - Evt. rapportages van psychologisch onderzoek
  - Evt. rapportages van hulpverlening/ondersteuning buiten school
- (Optioneel in geval zijn zijinstroom:) Leerling en ouders worden uitgenodigd voor een intake

Aanmelding bij locatie ZuidWest

Leerlingen van scholen buiten Het Hooghuis die mogelijk in aanmerking komen voor een plaats in de koersklas in het volgend schooljaar worden aangemeld tijdens de reguliere aanmelddagen in maart. Leerlingen van een Hooghuislocatie worden via de afgesproken doorstroomprocedure van Het Hooghuis via de zorgcoördinatoren doorgeleid naar de koersklas. Zij hoeven niet nog aan te melden.

De Toelatingscommissie

Deze procedure is gelijk aan onderinstroom.

Toekenning van bekostiging voor de koersklas: Ondersteuningsperspectief Plan (OPP)/Onderbouwingsformulier (OBP)

De school die verwijst verzorgt het OPP, het OBF en de ondertekening daarvan.
In het geval van instroom begin schooljaar is deze procedure in principe gelijk aan onderinstroom.
Bij tussentijdse instroom (gedurende het schooljaar) is het wettelijk verplicht het OPP binnen zes weken na plaatsing geconcretiseerd, met ouders besproken en ondertekend te zijn.

Communicatie na plaatsing

Ouders worden door de school van herkomst (mits binnen het SWV3006) op de hoogte gehouden van de voortgang. In andere gevallen verzorgt locatie ZuidWest de communicatie met ouders.
Na een positief bekostigingsbesluit ontvangen ouders de beschikking van het SWV.

Op welke manier wordt de ondersteuning in de koersklassen vormgegeven?

De onderwijssetting

Alle koersklassen worden gesitueerd op gebouw Zuid. Dit borgt de nabijheid van leerlingen en docenten. Zowel de onderbouw- als de bovenbouwgroepen bevinden zich rondom een leerplein waardoor binnen de reguliere locatie een kleinschalige setting wordt gecreëerd. Voor leerlingen wordt hiermee voldaan aan de behoefte aan sociale veiligheid en nabijheid van docenten. Docenten worden hiermee in staat gesteld elkaar te ondersteunen en op te zoeken indien nodig.

Veel van de lessen vinden plaats binnen deze kleinschalige setting. Voor meer praktische vakken zoals bijvoorbeeld Natuur&Techniek en gym maken de koersklasleerlingen vanzelfsprekend gebruik van de praktijklokalen elders in de school.

Uitgangspunt en streven is dat binnen de koersklassen les wordt gegeven in groepen van maximaal 16 leerlingen. De klassen zijn samengesteld uit leerlingen met zowel internaliserende (naar binnen gekeerde) als externaliserende (naar buiten gerichte) problematiek, zodat kinderen van elkaar kunnen leren.

Voor en na schooltijd en in de pauzes gebruiken de leerlingen in principe dezelfde ruimtes als overige leerlingen. Indien nodig kunnen hierop per individuele leerling tijdelijk aanpassingen worden gedaan. Indien nodig kunnen leerlingen dan gebruik maken van een pauzeplek op de afdeling of bij de Trajectvoorziening. Het doel is daarbij altijd een leerling zo snel als mogelijk (weer) deel te laten nemen aan de reguliere processen.

Het curriculum, de lessentabel en het rooster

In de onderbouw wordt lesgegeven op BK-niveau. In de bovenbouw zal in de derde klas vooralsnog zo veel mogelijk in homogene groepen worden lesgegeven. Conform de visie van locatie Zuidwest zal ook hier op termijn gestreefd worden naar verdergaande differentiatie.

De koersklassen volgen het curriculum en de lessentabel van de andere leerlingen die in hetzelfde leerjaar en dezelfde leerweg zitten. In de eerste klas is het vak Drama echter een uitzondering. Om de koersklasleerlingen extra te ondersteunen in hun sociaal-emotionele ontwikkeling krijgen de koersklassenleerlingen namelijk een uur Drama aangeboden ten koste van een uur Beeldende Vorming.

Aanvullend daarop zal door middel van het opnemen van een coachingsuur op het rooster een moment worden ‘vastgezet’ waardoor het voor de mentor(en) makkelijker wordt om buiten lesmomenten om met leerlingen in gesprek te gaan of andere mentoraatsacitiviteiten met de klas uit te voeren.

Voor de eerstejaars is het uitgangspunt dat het eerste lesuur waar mogelijk door de mentor wordt gegeven.
In de beginperiode zullen de eerste klassen een kwartier later beginnen met het eerste uur, om 8.45 uur in plaats van 8.30 uur. Uitganspunt is dat dit maximaal tot de herfstvakantie wordt gedaan en dat de leerlingen zich daarna voldoende veilig voelen om met de reguliere klassen mee op te starten.

Het docententeam

Zoals bij de uitgangspunten al is aangegeven kenmerkt een docent van een koersklas zich door affiniteit met en extra competenties ten aanzien van het omgaan met deze doelgroep. Professionalisering, collegiale consultatie en intervisie zijn belangrijke pijlers bij het behoud van de kwaliteit van het gehele team.

Docenten van de koersklas geven ook les in andere klassen van ZuidWest. Hiermee worden doorlopende leerlijnen geborgd, doorstroom vergemakkelijkt en ‘eilandvorming’ voorkomen.

Een verstevigd mentoraat

Het mentoraat vraagt op inhoud dezelfde activiteiten als bij iedere andere klas. Echter, de intensiteit waarmee de begeleiding wordt uitgevoerd zal voor alle leerlingen in de klas groter zijn. De facilitering van het mentoraat is hier dan ook op aangepast.

De mentor wordt hierbij ondersteund door een gedragswetenschapper waarmee wekelijks contact is over de groep en waar nodig over de leerlingen individueel.

Wat zijn de overeenkomsten en uitzonderingen ten opzichte van de reguliere zorgstructuur?

De zorgstructuur van ZuidWest in relatie tot de koersklassen

De piramide van de zorgstructuur biedt ook voor de koersklassen een heldere en voor iedereen herkenbare structuur waarbinnen de leerling planmatig wordt gevolgd op het gebied van welzijn (basisveiligheid) en didactische en sociaal emotionele ontwikkeling gericht op het uitstroomperspectief. Collegiale consultatie, de leerlingbespreking en het zorg(advies)team zijn belangrijke vormen van afstemming en evaluatie.

Net als bij andere klassen heeft de groep een belangrijke plek in de realisatie van differentiatie en daarmee preventie. Een goed pedagogische en didactisch klimaat is voorwaardelijk voor schoolsucces van ieder individu in de groep. Gedurende het schooljaar wordt de groep dan ook nauwlettend gevolgd en wordt passende ondersteuning ingezet op zowel groeps- als individueel niveau.

De mentor is en blijft hierbij de spil in de begeleiding. Hij/zij wordt in het reguliere onderwijsproces op een laagdrempelige manier ondersteund door een krachtige koppeling van de trajectvoorziening aan de teams, waarbinnen ook zorgondersteuners van de teams een belangrijke rol spelen.

De trajectvoorziening kenmerkt zich door een open, toegankelijke en vooral daadkrachtige houding die terug te zien is in het werk dat zich bij de koersklassen vooral afspeelt in de klas en in de interactie met en naast de docenten. Daarnaast zal de trajectvoorziening een belangrijke rol spelen bij de doorstroom naar regulier.

Preventieve groepsobservaties

De koersklassen gaan hierbij mee met het ritme van de reguliere klassen.
De mentor brengt, ondersteund door de Trajectvoorziening, de groep in beeld. Dit doet hij door een groepsplan te maken o.b.v.

- Beeld van mentor en vakdocenten over de eerste weken
- Dossierinformatie van de individuele leerlingen
- Didactische vorderingen van de groep (TOA maart vorig schooljaar)
- Observatie door gedragswetenschapper

Opbrengsten hiervan zijn:

- Ondersteunende groepshandelingen en vervolgacties op groeps- en individueel niveau.
- Leerlingen zijn sneller in beeld bij de trajectvoorziening, wat de interactie tussen mentor en TV makkelijker en snellere inzet mogelijk maakt
- Laagdrempelig contact tussen team en TV

Dit vindt plaats in de eerste 6 weken van het schooljaar.
Deze eerste inzet wordt opgevolgd door een tweede preventieve inzet in januari/februari. Hiervoor wordt ingezet:

- Observatie met twee vooraf door de mentor geformuleerde kijkvragen.
  Hierin worden meegenomen:
  - Didactische vorderingen van de groep
  - Resultaten SAQI van de groep
  - Opbrengst oudergesprekken december

- Afhankelijk van resultaten observatie worden signaleringslijsten uitgezet, in te vullen door mentor en vakdocenten (curatief). Hieruit kunnen ook hulpvragen van docenten naar voren komen.

De opbrengst hiervan is:

- Ondersteunende groepshandelingen en vervolgacties op groeps- en individueel niveau, bijv. een gelijkluidende aanpak door alle docenten.

De leerlingbespreking

De koersklassen gaan ook hierbij mee met het ritme van de reguliere klassen.
Leerlingen of klassen worden ter bespreking ingebracht door de mentor, gelijk aan cyclus HGW.

Rapportvergaderingen

De koersklassen gaan mee met het ritme van de reguliere klassen. Om continu de focus gericht te houden op het uitstroomperspectief van de leerling zal de rapportvergadering op inhoud in periode 1 en 2 worden voorbereid en gevoerd volgens NUT-systeem (Niveau-Uitstroom-Toelichting). Iedere docent vult dit voor alle koersklasleerlingen vooraf in in SOM, o.v.v. datum. De derde rapportvergadering zal m.n. een constatering van cijfers en al dan niet bevorderen betreffen.
Om voldoende ruimte te geven aan alle afwegingen en besluiten wordt i.p.v. een half uur 45 minuten per klas ingepland.

Koppeling met de Trajectvoorziening

Aangezien het uitgangspunt is dat de zorg voor de koersklassen zo veel mogelijk wordt ingebed in de reguliere zorgstructuur, is het belangrijk dat er een goede aansluiting is met de trajectvoorziening. Deze zal onder andere bestaan uit:

- Op vaste momenten overleg tussen de mentor(en) en de gedragswetenschapper die gekoppeld is aan de koersklassen
- Intensief contact tussen zorgondersteuner en Trajectvoorziening.
- Leerlingen van de koersklassen hebben per definitie een indicatie waarmee zij gebruik kunnen maken van de leerlingenopvang binnen de Trajectvoorziening. Leerlingen gaan niet naar het opvanglokaal, maar melden zich bij de leerlingbegeleider.
- De leerlingbegeleider monitort lesverwijdering en verzuim en signaleert dit bij de mentor.
- Aanwezigheid van de gedragswetenschapper van het team bij leerlingbesprekingen en NUT-evaluaties

Specifiek rondom doorstroom zal dit bestaan uit onder andere:

- Vanuit het zorgteam ondersteunen bij een mogelijke doorgeleiding van een leerling van regulier naar de koersklas. Tevens coaching/ondersteuning van de mentor ten aanzien van handelingen in de reguliere klas en in de interactie met ouders en leerling over mogelijke doorgeleiding.
- Het ondersteunen van de totstandkoming van de OPP's met daarin leerlingspecifieke, SMART-geformuleerde ontwikkeldoelen op basis van het vastgestelde uitstroomperspectief
- Het adviseren, ondersteunen en eventueel uitvoeren van mogelijke handelingen om een passende doorstroom te onderbouwen (denk aan observatoriumachtige trajecten)
- Het uitbrengen van een objectief advies t.a.v. doorstroom
- Het volgen en waar nodig coachen van leerlingen die zijn doorgestroomd
- Het ondersteunen van het 'ontvangende' docententeam bij het adequaat aansluiten op de ondersteuningsbehoefte van de doorgestroomde leerling

De kijkwijzer

Locatie Zuidwest heeft een kijkwijzer ontwikkeld met als doel beeldverheldering en het in kaart brengen van de ondersteuningsbehoeften van de leerling. Op basis daarvan richting kan richting

worden gegeven aan de meest passende onderwijssetting voor de leerling: regulier, koersklas of vso. De kijkwijzer kan bijvoorbeeld gebruikt worden bij twijfel over de juiste instroom, als verheldering van ondersteuningsbehoeften nodig is of om de ondersteuningsbehoeften in kaart te brengen bij uitstroom.
De kijkwijzer kan ook gebruikt worden ter (visuele) ondersteuning bij een gesprek met mentor en/of ouders.

Hoe vindt monitoring en verantwoording plaats?

Monitoring

Om een goed beeld te krijgen of leerlingen dezelfde resultaten behalen in koersklassen als eerder op de zorglocatie, is het belangrijk dat de resultaten van leerlingen vergeleken kunnen gaan worden. Om die reden is een 0-meting uitgevoerd van de resultaten van leerlingen die onderwijs op Den Bongerd genoten hebben Daarbij is niet alleen een analyse gemaakt van de uitstroom van leerlingen, maar ook van de doorstroom. Hierbij is gekeken naar het aantal leerlingen wat doubleert en het niveau van de leerling in relatie tot het advies van de basisschool. Deze drie aspecten vormen samen een basis om de mate van doelrealisatie te bepalen. Om door te kunnen stromen naar een reguliere VO-school dient de leerling zich namelijk niet alleen didactisch ontwikkeld te hebben, maar met name ook op sociaal emotioneel gebied. De mate van uitstroom zegt om die reden, hetzij indirect, ook iets over de sociaal emotionele ontwikkeling.

Op een gelijke wijze zullen ook de leerlingen van de koersklassen gevolgd gaan worden om daarmee te kunnen beoordelen of de zorg binnen de locatie betere of slechtere resultaten oplevert. Aangezien echter pas na vier jaar een volledige vergelijking per cohort gemaakt kan worden zal in de tussenliggende periode monitoring op andere wijze moeten plaatsvinden.

Verantwoording

Door middel van een jaarlijkse evaluatie van de ontwikkeling van de leerlingen in de koersklas wordt de inzet van de ondersteuningsgelden naar het samenwerkingsverband verantwoord.

Bijlage 8 - Ondersteuning door Kentalis

Inleiding

Het Hooghuis en Kentalis willen leerlingen toerusten voor de rest van hun leven. Daarvoor hebben zij méér nodig dan de basisvakken en het aanleren van cognitieve vaardigheden: het gaat om 'heel de mens' met al zijn talenten. Wij willen onze leerlingen in staat stellen zich te ontwikkelen tot volwassen en verantwoordelijke mensen, met een goed ontwikkeld moreel kompas, die zelfstandig hun weg vinden in hun wereld en daar hun bijdragen aan leveren.
We zijn ons bewust van de rol die wij in het leven van onze leerlingen spelen. Wij richten ons onderwijs zo in dat leerlingen het maximale uit zichzelf halen.
In het kader van Passend Onderwijs zijn wij, Het Hooghuis en Kentalis, continu op zoek om voor elke leerling een zo passend mogelijke onderwijsplek te bieden met de specifieke zorg en aandacht die nodig is om dit mogelijk te maken.

Visie op de co-creatie tussen Kentalis en het Hooghuis

We streven naar integratie en participatie van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften op het gebied van auditieve en communicatieve beperkingen in het regulier onderwijs. Hiermee willen wij recht doen aan verschillen en kinderen ondersteunen in hun ontwikkeling tot volwaardige en succesvolle deelnemers aan de maatschappij.

Dit komt tot uiting in drie hoofdtaken bij de invulling van het onderwijs:

- Kwalificatie: De samenhang en systematiek in het aanleren van kennis en vaardigheden.
- Socialisatie: Wie we zijn als school. Wat we uitdragen. Onze visie, waarden, omgangsvormen, afspraken, rituelen.
- Vorming: We begeleiden leerlingen in hun identiteitsontwikkeling, de bewustwording (naar zichzelf en anderen toe) en hun keuzeproces.

Doelgroep

Op locatie ZuidWest worden leerlingen met een verschillend arrangement begeleid, namelijk

- Leerlingen met een ondersteuningsarrangement die binnen een reguliere klas het onderwijs volgen
- Leerlingen met een Intensief arrangement die in de praktijkuren binnen een reguliere setting het onderwijs volgen, maar tijdens de meeste theorie-uren onderwijs krijgen binnen de cluster 2 setting

De verschillen in deze doelgroep betekent dat begeleiding gedifferentieerd zal worden ingezet. Ook het onderscheid onderbouw-bovenbouw zal van invloed zijn op de wijze van begeleiden.

Visie op ondersteuning in de klas

Integraal kader

Vanuit het OPP wordt de ondersteuning van de leerling zo veel mogelijk in de klas gerealiseerd. De leerling volgt het reguliere onderwijsprogramma. Het volgen van de reguliere methodes is uitgangspunt. Ook de ondersteuning van de leerkracht vindt zo veel mogelijk plaats in de klas. Het streven is dit zo veel mogelijk door middel van co-teaching en lesobservaties te laten plaatsvinden.

Om een TOS leerling zo min mogelijk in een uitzonderingspositie te brengen en om een zo groot mogelijk ontwikkelingseffect te realiseren richten we ons nadrukkelijk op de ondersteuning van de reguliere docent zodat deze vaardiger wordt in het begeleiden van TOS leerlingen. Deze ondersteuning kan verschillende vormen hebben afhankelijk van de vragen van de leerkrachten. Het kan variëren van scholingsmiddagen tot verschillende vormen van coaching en begeleiding.

De overtuiging bestaat dat het vanuit TOS-perspectief versterken van de competenties van de docent ten goede komt aan de gehele groep leerlingen waaraan hij lesgeeft.

Doel

Het doel is steeds om structureel de competenties van de reguliere docent te verhogen zodat zij, al dan niet in samenwerking met de Kentalis-begeleider, zoveel mogelijk de begeleiding van de leerling ín de klas, in de reguliere context kunnen realiseren. Hiermee verbreden wij het ondersteuningsprofiel van Hooghuis met de ondersteuning van cluster 2.

In dit proces kijken we ook nadrukkelijk welke begeleiding vanuit de onderwijsbehoefte van de leerling *niet* binnen de setting van de klas kan worden gerealiseerd. De direct uitvoerende stemmen dit met elkaar af binnen het ZAT en kunnen de keuze toelichten aan de leidinggevenden.

Ontwikkelambities 2020-2021

Ondersteuning wordt meer dan nu gericht op docenten en minder op leerlingen

Met ingang van schooljaar 2019-2020 zijn alle Basis- en Kaderleerlingen van Kentalis, met een Ondersteunings- en Intensief arrangement, en hun docenten en begeleiders gehuisvest binnen locatie ZuidWest. Dat maakt het nog meer dan in de afgelopen jaren mogelijk om snel en adequaat aan te sluiten op de ondersteuningsbehoeften van docenten en leerlingen. Het ultieme doel daarbij is de competenties van docenten in de omgang met leerlingen met TOS-problematiek binnen de reguliere onderwijscontext te versterken.
In het schooljaar 2020-2021 zal daaraan verder vorm gegeven worden door:

- Het verkennen en uitwerking geven aan hoe de onderwijsteams en de Trajectvoorziening van ZuidWest en de begeleiding door Kentalis verder geïntegreerd kan worden.
- Observaties (volgens WMK) bij docenten die aan cluster 2 leerlingen lesgeven, waarna de ontwikkeldoelen van de docenten worden opgenomen in de gesprekkencyclus. Dit tevens waar mogelijk koppelen aan de preventieve groepsobservaties

Verdergaande integratie van het cluster 2 onderwijs binnen de reguliere setting

Het doel voor schooljaar 20-21 is te onderzoeken of het haalbaar is om het cluster2-onderwijs op een andere manier dan School-in-School vorm te geven en maximaal te integreren binnen de reguliere setting. Aan het eind van deze onderzoeksfase is inzichtelijk welke samenwerkingsvorm georganiseerd kan worden die maximaal bijdraagt aan de ondersteuning en daarmee ontwikkeling van de cluster 2-leerlingen. De vragen die in dit onderzoek beantwoord moeten worden, worden opgehaald middels een DAP-sessie. Denk aan o.a. ouder- en leerlingbetrokkenheid, in beeld brengen leeropbrengsten, risiscoanalyse, financiële kaders en kostendekkend werken, organisatie, enz.

Vervolgens gaat de projectgroep deze vragen beantwoorden en in de projectstructuur bespreken. Na afloop van deze fase is er een GO-NOGO moment. Er wordt een beslissing genomen t.a.v. de voortgang van het project.

Begeleiding van leerlingen met een TOS

De Kentalisbegeleiders zijn er op Hooghuis Zuid/West zowel voor de intensieve als voor de leerlingen met een ondersteuningsarrangement vanuit cluster 2. De intensieve leerlingen krijgen begeleiding binnen de praktijkvakken en de leerlingen met een ondersteuningsarrangement kunnen zowel binnen de praktijkvakken als binnen de theorievakken begeleiding krijgen, afhankelijk van de hulpvraag.
De begeleiding van beide groepen leerlingen vraagt deels dezelfde en deels een andere werkwijze. We zoeken als Kentalisbegeleiders zoveel mogelijk de gezamenlijkheid en werken als één team, met verschillende accenten.

De begeleiding van de Kentalisleerling is gericht op TOS en/of SH. Hierbij richten we ons op communicatie (begrijpen van de ander, uitdrukkingsvaardigheid, wederkerigheid in communicatie met de ander, weerbaarheid, conversatievaardigheden), plannen/organiseren, psychosociale vragen en het welbevinden van de leerling op de praktijkafdeling en/of in de klas). In de begeleiding wordt er voortdurend gekeken naar wat de individuele hulpvraag van de leerling is. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden en talenten en aangesloten bij de manier van communiceren van de leerling.
We zoeken samen met de reguliere collega's naar de beste manier om de leerlingen te begeleiden. De Kentalisbegeleiders coachen de reguliere docenten waar mogelijk in het begeleiden van leerlingen met een TOS/SH. Gezamenlijk bereiden we leerlingen voor op de toekomst. Het doel is dat zij straks zo goed mogelijk kunnen meedoen aan de samenleving.

Ondersteuning van de leerling met een intensief arrangement

De Kentalisbegeleider van leerlingen met een intensief arrangement werkt met intensieve leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben binnen het betreffende vak en evt. stage. Deze leerlingen volgen de meeste theorievakken binnen een kleinere setting van Kentalis. De praktijkvakken volgen zij samen met reguliere leerlingen binnen het Hooghuis. Hierdoor krijgen alle leerlingen gelijke kansen, samenwerkingsvaardigheden worden vergroot en is er een reëlere doorstroom naar het mbo.

Ondersteuning van de leerling met een ondersteuningsarrangement

De Kentalisbegeleider van leerlingen met dit arrangement heeft de leerlingen onder haar hoede met een arrangement, die binnen het regulier onderwijs les volgen. Zij richt zich op de hulpvragen vanuit de leerlingen en de docenten die met de TOS/SH-leerlingen werken. De begeleiding richt zich primair op de ondersteuning in de klas en het vaardig maken van de reguliere docent en kan ook één op één met de leerling plaatsvinden.

Een algemene beschrijving van de begeleiding

- Leerlingen ontvangen ondersteuning bij het vergroten van zijn/haar zelfstandigheid, het zo goed mogelijk doorlopen van het vmbo en het behalen van het diploma. Denk hierbij aan de coaching bij het stellen van hulpvragen, de weerbaarheid en het gebruik van compensatiestrategieën.

- (Vak)docent worden gecoacht hoe hij/zij het beste kan aansluiten bij de ondersteuningsbehoeften van de leerling. Hierbij kan soms maatwerk nodig zijn.
- Indien gewenst wordt de interactie tussen leerling en docent geobserveerd tijdens de (praktijk)lessen, evt. middels ICB. De opbrengsten hiervan worden nabesproken met de docent en/of de leerling.
- Indien wenselijk kunnen de Kentalisbegeleiders binnen de Hooghuisteams een presentatie verzorgen over TOS/SH.
- Kentalisbegeleiders sluiten aan bij oudergesprekken
- Op verschillende manieren en in verschillende gremia wordt gestreefd naar afstemming om zo het begeleidingsaanbod continu af te stemmen op de vraag van docenten en leerlingen:
    - De Kentalisbegeleiders presenteren zich als team binnen het Hooghuis door o.a. het maken en verspreiden van een folder, het klaarstaan voor vragen over alle TOS-leerlingen, het aansluiten bij vergaderingen/overleggen op het Hooghuis
    - Kentalisbegeleiders zijn 1x in de maand beschikbaar voor docenten ZuidWest tijdens een TOS-spreekuur op beide locaties
    - Kentalisbegeleiders vormen samen een scrumgroep en stemmen in een tweewekelijks overleg binnen deze groep steeds af wat er gedaan moet worden en waar de prioriteiten liggen
    - Kentalisbegeleiders hebben samenwerkingsoverleg met medewerkers vanuit het Hooghuis en Kentalis.
- Kentalisbegeleiders blijven op de hoogte van alle ontwikkelingen rondom TOS en werken aan hun professionalisering.

Een specifieke beschrijving van de begeleiding van leerlingen met een intensief arrangement

- Leerlingen worden ondersteund bij het plannen en organiseren van hun taken op de beroepsafdeling.
- Leerlingen en docenten worden ondersteund bij de vakken NaSk, economie en biologie wanneer de leerlingen aansluiten bij de reguliere klassen.
- Ontwikkeling en groei wordt in beeld gebracht en besproken met leerling en ouders. De Kentalisbegeleider draagt er zorg voor dat het competentieprofiel van de leerling (dat hiervoor als onderlegger dient) 2x per jaar wordt ingevuld door de vakdocent.
- Aanvullend op bovenstaande afstemmingsmomenten vindt er voor de leerlingen met een intensief arrangement afstemming plaats op de volgende manieren
    - Er vindt wekelijks een uitwisseling plaats tussen de Kentalisbegeleider en de Kentalismentoren uit de bovenbouw.
    - De Kentalisbegeleiders heeft 3x per jaar overleg over de individuele leerling met een docent van de beroepsafdeling.
    - De Kentalisbegeleiders sluiten aan bij de NUT-bespreking van leerjaar 3 + 4.
    - De Kentalisbegeleiders hebben 1x per week overleg/intervisie.
    - De Kentalisbegeleiders nodigen alle vakdocenten 1x per 2 maanden uit voor een overleg waar meningen, ideeën, verwachtingen en andere bijzonderheden m.b.t. de

begeleiding besproken kunnen worden met elkaar. Hierin nog zoekende naar een goede structuur en samen kijken wat wenselijk en haalbaar is.

- De Kentalisbegeleiders ondersteunen bij de totstandkoming van de arrangementsaanvragen en -evaluaties en sluiten op verzoek van de mentor aan bij het CVL.

Een specifieke beschrijving van de begeleiding van leerlingen met een ondersteuningsarrangement

- De Kentalisbegeleider draagt bij aan een warme overdracht met 'leverende school'.
- Er wordt een startgesprek met leerling/ouders en mentor om de ondersteuningsbehoeften in beeld te krijgen. Deze onderwijsbehoeften worden door de mentor gecommuniceerd met overige (praktijk)docenten en opgenomen in SOM.
- Voor de leerling wordt een ondersteuningsplan opgesteld waarin de ondersteuningsbehoeften, doelen en plan van aanpak worden beschreven. De Kentalisbegeleider draagt zorg voor het opstellen en het evalueren met mentor, leerling en ouders en past aan waar nodig.
- Aanvullend op de algemene afstemmingsmomenten vindt er voor de leerlingen met een onbdersteuningsarrangement afstemming plaats op de volgende manieren
    - De Kentalisbegeleiders sluiten aan bij het ZAT (regulier).
    - De logopedist en de orthopedagoog sluiten aan bij het Trajectvoorziening overleg.
    - De Kentalisbegeleiders sluiten waar nodig aan bij rapportbesprekingen en leerlingbesprekingen.
    - De Kentalisbegeleiders voeren op verzoek van het regulier Consultatie & Advies uit.
    - De Kentalisbegeleiders bespreken hun leerlingen 3x per jaar in een Kentalis CVL.
- De Kentalisbegeleiders schrijven en organiseren aanvragen van her-arrangementen.
- De Kentalisbegeleiders verzorgen workshops indien gewenst het TOS-belevingscircuit.

Wederkerigheid in de begeleiding

Om optimaal, tijdig en preventief te kunnen handelen is het zaak dat de Kentalisbegeleiders goed op de hoogte zijn van relevante ontwikkelingen en gebeurtenissen binnen ZuidWest. De begeleiding van de TOS-leerlingen is dan ook gebaseerd op wederkerigheid. In de bovenbouw zijn hiervoor, gezien de diversiteit en regelmatige wisselingen in de groepen, contactpersonen aangesteld. In de onderbouw is veelal de mentor het eerste aanspreekpunt. Daarnaast is er op West een centraal aanspreekpunt binnen het team. Het is aan deze docenten om de begeleiders van Kentalis te informeren over bijvoorbeeld:

- organisatorische zaken gedurende het schooljaar (wanneer zijn ouderavonden, leerling besprekingen, voorlichtingen e.d.)
- stages van de leerlingen (wie regelt de stageplek (Oss, of dichtbij huis), wie gaat er op tussentijds bezoek, wie doet de eindbeoordeling).
- roosterwijzigingen
- bijzonderheden op de afdeling (uitstapjes, excursies, projecten e.d.)
- uitnodigen van Kentalisbegeleiders voor oudergesprekken
- uitnodigen van Kentalisbegeleiders voor rapport- en leerlingbesprekingen
- uitnodigen van Kentalisbegeleiders uit voor het zorgteamoverleg door de zorgcoördinator.

Als de samenwerking in de begeleiding erom vraagt zijn de Kentalisbegeleiders in de gelegenheid aan te sluiten bij de teamvergaderingen.
Tot slot zijn de docenten van ZuidWest een belangrijke partner bij het geven van input en het meedenken bij de het opstellen en evalueren van (her)arrangementen.